Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РУЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 148 (21. 015) 1991 йил 2 август, жума ● Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

«Совет Ўзбекистони», ТАСС, ЎзТАГ ва рўзномамиз жамоатчи мухбирлари хабар берадилар

Шу сонга хабар

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ МУБОРАК

Бозор иқтисодиёти шароитида ҳам илғор меҳнат жамоалари самарали ишлар қилишяпти. Қатор корхоналар режаларини адо этмаётган, маҳсулот тайёрлаш ҳажми камайган, ўзаро шартномалар тўла амал қилмаётган, яъни транспортда ташиладиган юклар озайган бугунги кунда ҳам Ўрта Осиё темир йўлчилари шиддат билан ишлашяпти.

Москвадан келган хушхабар магистралчиларнинг ғайратшижоат билан қилган фидокор меҳнатларига муносиб баҳо бўлди. СССР Темир йўллар вазирлиги билан тармоқ ходимлари касаба уюшмаси Марказий комитетидан 1991 йил иккинчи квартал мусобақаси якунлари ҳақида Ўрта Осиё темир йўли раҳбарияти табрик телеграммаси олди.

Унда Бутуниттифоқ магистралчилари иккинчи квартал мусобақасида Ўрта Осиё темир йўли ғолиб чиққани ва бу жамоа СССР Темир йўллар вазирлиги ҳамда тармоқ ходимлари касаба уюшмаси Марказий комитетининг Қизил байроғи билан тақдирлангани маълум қилинган.

Телеграммада таъкидланишича, Бутуниттифоқ темир йўлчилари иккинчи квартал мусобақасида Фарғона, Душанбе, Чоржўй бўлинмалари ҳам ғолиб, деб топилдилар ва бу жамоалар СССР Темир йўллар вазирлиги билан тармоқ ходимлари касаба уюшмаси Марказий комитетининг Қизил байроқлари билан мукофотландилар. Қарши станцияси, Тошкент локомотив ва Сирдарё вагон деполари меҳнат жамоалари ҳам шундай мукофотларга сазовор бўлдилар.

Ўрта Осиё темир йўлининг яна 12 корхонаси тармоқ ходимлари Бутуниттифоқ мусобақасида байроқдорлар қаторидан ўрин олдилар.

Бутуниттифоқ магистралчилари байрами — Темир йўлчилар куни арафасида маълум бўлган бу хушхабар тармоқ ходимларини юк ва йўловчилар ташишда янги марраларни эгаллашга руҳлантирмоқда.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ҚЎШМА МАЖЛИС

31 июль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Адлия вазирлиги ҳайъати билан Олий суди раёсатининг қўшма мажлиси бўлди. Мажлисда Ўзбекистон ССР Президенти девонининг, республика Олий Кенгашининг, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, жумҳурият Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги ва Давлат ҳакамлигининг масъул ходимлари қатнашдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

Пискент районидаги Тельман номли жамоа хўжалигининг Абдували Қобулов бошлиқ бригадаси аъзолари 100 гектар майдондаги ғўзаларни меҳр билан парваришламоқдалар. Уларнинг нияти — 300 тоннадан зиёд «оқ олтин» йиғиштириб олиш.

Суратларда: ғўзага ишлов бериш пайти ва механизатор Тўлан Аҳмедов билан сувчи Йўлдош Усмонов.

В. ТЎРАЕВ олган суратлар.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг Фармони

«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини таъсис этиш тўғрисида

Пиллачилик халқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири эканини эътиборга олиб ҳамда тармоқ ишчилари ва мутахассисларининг Ўзбекистон ССР иқтисодиётига қўшаётган ҳиссасини рағбатлантириш мақсадида:

1. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони таъсис этилсин.

2. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони тўғрисидаги Низом ва ушбу фахрий унвоннинг кўкракка тақиладиган нишони тавсифи тасдиқлансин.

3. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони таъсис этилиши муносабати билан Ўзбекистон ССР давлат мукофотлари тўғрисидаги Низомга қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

10-модданинг «Б» бўлимидаги «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» сўзларидан сўнг «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» сўзлари қўшиб қўйилсин;

12-модда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» бўлимидан сўнг қуйидаги мазмундаги бўлим билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» — колхозчиларга, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ишчилари, мутахассисларига ўқув юртлари, илмий-тадқиқот ва тажриба муассасаларининг ходимларига, шунингдек пиллачиликни ривожлантиришда хизматлари бўлган ҳамда шу тармоқда камида 20 йил бенуқсон ишлаган кишиларга берилади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1991 йил 1 август.

«ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ПИЛЛАЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

1. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони колхозчиларга, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ишчилари, мутахассисларига, ўқув юртлари, илмий тадқиқот ва тажриба муассасаларининг ходимларига, шунингдек, пиллачиликни ривожлантиришда хизмати бўлган ва шу тармоқда камида 20 йил бенуқсон ишлаган кишиларга берилади.

2. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг, Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон АССР Республика Комитети ва вилоят комитетларининг, Қорақалпоғистон АССР Олий Кенгаши билан Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгашининг, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Советлари ижроия комитетларининг тақдимига мувофиқ Ўзбекистон ССР Президенти томонидан берилади.

3. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини бериш тўғрисидаги тавсиянома, одатда, фахрий унвонга тақдим этилаётган киши ишлаётган жамоаларда маъмурият томонидан жамоат ташкилотлари билан биргаликда берилади.

Шаҳар, район партия ташкилотлари, халқ депутатлари шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари ҳам тавсиянома беришлари мумкин.

4. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвони берилган кишиларга гувоҳнома ва белгиланган намунадаги кўкрак нишони топширилади.

«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонининг эгалари ҳуқуқ ва имтиёзлар жиҳатидан «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» фахрий унвонига сазовор бўлган кишиларга тенглаштириладилар.

5. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонининг кўкрак нишони кўкракнинг ўнг томонига тақилади.

6. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» гувоҳномаси ва кўкрак нишони тантанали ва кенг ошкоралик муҳитида Ўзбекистон ССР Президенти номидан топширилади.

7. Ўзбекистон ССР Президентигина «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонидан маҳрум этиши мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ПИЛЛАЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНИГА

ШАРҲ

Ўзбекистон пиллачилиги минг йиллик тарихга эга. Минтақанинг қулай иқлим шароитлари қишлоқ хўжалигининг даромадли тармоғи сифатида пилла етиштириш билан шуғулланиш имконини беради.

Шу сабабли пиллачиликнинг моддий-техникавий базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтириш юзасидан мунтазам равишда тадбирлар кўрилди. Олтмишинчи йилларнинг бошларида республикада пилла тайёрлаш умуман 13 минг тоннани ташкил этганди.

Олтмишинчи йилларнинг бошларидан пиллачилик жадал суръатларда ривожланди ва 1991 йилда халқ истеъмоли моллари учун 33,5 минг тонна жуда қимматбаҳо хом ашё етиштирилди ва тайёрланди, шундай қилиб, бутун пиллачилик тарихида биринчи марта рекорд қўйилди. Бугун республика пиллачилари мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган пилла хом ашёсининг 70 фоизини тайёрламоқда.

Ҳозирги вақтда республиканинг бутун ҳудудида пилла қурти етиштирилмоқда, барча колхозлар ва совхозларнинг 80 фоизи пилла қурти етиштириш билан шуғулланади.

Тармоқда 14 та қурт уруғи заводи, 3 та наслдор пиллачилик станцияси, тут кўчатларини етиштиришга ихтисослашган 7 та хўжалик ташкил этилган ва улар ишлаб турибди. Республиканинг ҳар бир районида бош пилла қуритиш корхоналари ишламоқда. Тармоқда қарийб 15 минг ишчи, хизматчи ва мутахассис меҳнат қилмоқда, пилла қурти боқиш даврида эса қишлоқ аҳолисидан 1,5-2 миллион киши бу ишга жалб қилинади.

Кейинги йилларда ипак қурти уруғини тайёрлайдиган заводлар, бош пилла қуритиш корхоналари ватанимизда ва хорижий мамлакатларда ишлаб чиқарилган юқори унумли ускуналар билан жиҳозланмоқда.

Пиллачиликнинг моддий-техникавий базасини янада мустаҳкамлаш мақсадида шу йилнинг ўзидагина республика хўжаликларида 40 миллион тупдан кўпроқ тут кўчатлари ўтқазилди. 1995 йилгача ипак қурти уруғини тайёрлайдиган 10 та завод қуриш мўлжалланмоқда. 3 минг тонна пиллага дастлабки ишлов бериш қувватига эга бўлган 15 та база ҳам қурилади ва таъмирланади. Республика енгил саноатининг бу хом ашёга бўлган эҳтиёжини қондириш учун пилла ишлаб чиқариш 38—39 минг тоннага етказилиши лозим.

Республикада ўз ишининг ҳақиқий усталари — звено бошлиқлари, бригадирлар, тармоқ мутахассислари етишиб чиқди. Улар неча ўн йиллар мобайнида ҳалол, фидокорона, виждонан қилаётган меҳнатлари билан юқори ишлаб чиқариш-иқтисодий кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Бироқ, уларнинг оғир меҳнати (зарарли шароитда пилла етиштиришда) хизматларига яраша тўла даражада баҳоланмаяпти. Бугунги кунда кўп минг кишилик жамоанинг атиги 30 нафар ходими «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» ва «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» фахрий унвонига эга.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини таъсис этиш тўғрисидаги Фармони меҳнат кишилари ҳақидаги ғамхўрлик билан йўғрилган. Уларнинг меҳнат фаоллигини оширишга ҳамда хизматларига муносиб баҳо беришга қаратилган.

● Коммунистлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми якуни ҳақида

АМАЛИЙ ИШ ДАВРИ

● Яқинда бир мунозарада партиядаги ички аҳвол ҳақида гап қўзғолганди. Шунда партия аъзоси бўлмаган сувчиларимиздан бири «Мен коммунистлардан сира ёмонлик кўрганим йўқ» деди. Унинг бу лўнда гапи, очиғи, бир ёш коммунист сифатида кўнглимни тоғдек кўтарди.

Ҳа, қишлоғимизда ҳеч ким коммунистлардан ёмонлик кўргани йўқ. Шундай бўлатуриб партияни ёмонлаш адолатдан эмас. Шу ўринда мен ўтган 74 йил давомида партиямиз раҳбарлари томонидан ўтган хатоликларни, ҳозирги танг аҳволимиз ўша хатоликлар меваси эканлигини таъкидламоқчи эмасман. Фақат КПСС Марказий Қўмитасининг июль Пленумида М. С. Горбачев қилган маърузадан келиб чиқиб, қуйидагиларни айтмоқчиман: КПСС XXVIII съезди делегати сифатида партиямизнинг «Инсонпарвар, демократик социализм сари» дастурий баёноти учун овоз берганман. Съезддан кейин хўжалик маъмурияти, халқ депутатлари билан биргаликда бажарган ишларимиз чакки бўлмади. Худойдод деган узоқ адрлик этагида жойлашган қишлоғимизга ичимлик сув қувури ўтказилди. Саккиз километрлик йўлга асфальт ётқизилди, мактабимизда ўқув шароитини яхшиладик. Энди газлаштириш, телефонлаштиришни режалаштиряпмиз. Бутун хўжалигимиз миқёсида шундай зарур тадбирлар амалга оширияпти. Бу ишларнинг бошида эса коммунистлар тургани ҳеч кимга сир эмас.

Қишлоғимиз одамлари бир оила фарзандларидек аҳил. Ҳозир бировнинг кўнглини олиш осон эмас. Вақт керак, ҳафсала керак, муҳими бировга ёрдам қўлини чўзмоқ учун иштиёқ керак. Лекин одамгарчиликни ўша ҳафсала ва иштиёқ белгилашини одамларимиз яхши тушунадилар. Шу ўринда мен коммунистларимиздан бири А. Маманазаровга тан бераман. Ўзи пахтачилик бригадасининг бошлиғи, маҳалла қўмитаси раиси. Ўзбекчиликни жойига қўяди, ҳамма яхши ишларга бош-қош, ҳаммасига улгуради ҳам. Абдулла ака билан ҳар гал учрашганимда партия съездига делегат бўлганим беихтиёр ёдимга тушади, янада фаолроқ, одамлар орасида кўпроқ бўлгим келади. Мен механизаторман, пахтазорда ишлайман. Қишлоқни ободонлаштириш учун керакли идоралар билан муомала қилиш, маслаҳатли давраларда иштирок этишдан ташқари одамларга қўлдан келганча амалий ёрдам беришни хаёлимдан қочирмайман. Мингта яхши гап айтиш ҳам яхши иш, лекин битта савоб иш бундан ҳам аълодир. Бу менинг Абдулла Маманазаровдан олган сабоғим. Пленумда ҳозирги кунда муҳолифлик эмас, мулоҳазакорлик сув билан ҳаводек зарурлиги таъкидланди. Ҳақиқий инсонга хос бундай сифатларни ҳам мен Маманазаровга ўхшаган коммунистлардан ўрганганман.

Биз томонларда ҳамма ишлар силлиқ кўчяпти, муаммоларимиз йўқ демоқчи эмасман. Аксинча шундай ғирромликлар, ўз фойдасига янглишишлар, умумий ишимизга ғов бўлувчилар учрайдики, уларни ўйлаганда уйқинг учиб кетади. Яхшиси кичик бир мисол келтирай. Яқинда давлат хўжалигига қарашли сув ташувчи машинага ўтириб қолдим. Қарасам моторнинг қизиб кетганини, мой босими йўқлигини кўрсатувчи чироқ ёниб ўчаяпти. Ҳайдовчига «Пулингиз куймаганда» дедим. Бу гапдан унинг алами тутди: бензинга аралаштирилган дизель ёнилғиси моторга ўтиб мойни суюлтириб ташлаганидан босим йўқоляпти, деди. Нефть базасидаги тақсимотчилар давлат хўжалигига берилаётган бензиндан тонналаб уриб қолармиш. Хўжаликнинг бензин қуювчиси эса ўша тонналарни бензинга солярка аралаштириш билан қопలармиш, деди у. Солярка аралаштирилган бензин машина моторига, бузуқ мотор эса хўжалик ғазнасига завол. Эҳтиёт қисм ҳозир анқонинг уруғи. Машина бузилса икки-уч ойлаб гаражда ётади, шофёрга маош ҳам бўлмайди. Демак, ўша ғирром иш оила бюджетига завол, одамлар кайфиятига завол. Мана сизга бир балойи нафс юзага келтирадиган ижтимоий кайфият. Ишдаги бу хил ғирромликларнинг пайини кесиш, ижтимоий кайфиятни соғломлаштириш эса фақат давлат назоратчи идораларигагина тааллуқли эмас. Жамоатчилик кураши, жамоатчилик таъсири зарур. «Мен сенга, сен менга тегма» қабилида ишлашнинг умри тугади, энди.

Партиямизнинг эртанги куни қиёфаси, вазифалари ҳақида Пленумда атрофлича гап бўлди. Менинг шахсий фикрим шундай: партиямиз жамоатчилик фикрининг яловбардори бўлмоғи лозим. Жамоатчилик фикри, таъсири бўлмаса, унинг манфаатларини ҳам ҳимоя қилиш, қийинлашади. Бу эса ҳар бир коммунистдан жасоратли ва собитқадам бўлишни, ҳар қандай иккиланишларга чек қўйиб, мухолифларнинг партияга ҳуружларини амалий иш билан даф этишни тақозо этмоқда.

Ш. ОМОНОВ,
Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» давлат хўжалигининг механизатори, КПСС XXVIII съезди делегати.

ҲАҚИҚАТ МУНОЗАРАДА ТУҒИЛАДИ

● Бирлашмамиз партия ташкилоти аъзолари КПСС Марказий комитети июль Пленумини умидворлик билан кутган эди. Пленум партия XXVIII съезди тузган комиссия томонидан ишлаб чиқилган Дастур лойиҳасига қандай муносабат билдиради, бир гуруҳ таниқли собиқ партия раҳбарларининг баёнотини қандай баҳолайди! РСФСР Президентининг сўнгги фармонини қандай изоҳлайди! Бу саволлар кейинги кунларда ҳар бир соф виждонли коммунистга тинчлик бермаётганди. Шунинг учун ҳам Пленум материаллари партия матбуотида эълон қилиниши биланоқ уни ўрганишга киришдик.

Айниқса, КПСС Марказий Қўмитаси Бош котиби М. С. Горбачевнинг Дастур лойиҳаси тўғрисида қилган маърузасини синчиклаб ўрганмоқдамиз. Албатта, Пленумдаги мунозарада маъруза тўғрисида турлича фикрлар билдирилди. Қарашлар хилмахиллиги шароитида шундай бўлиши ҳам табиий эди. Энг муҳими ички партиявий кураш ошкора олиб борилмоқда. Ҳеч ким ўз қарашлари учун таъқибга учрагани йўқ. Мен буни партиядаги қайта қуришнинг энг катта ғалабаси деб ҳисоблайман.

Шахсан менга Дастур лойиҳасида қуруқ назарий мунозаралардан тортиб аниқ амалий вазифалар, шу яқин келажакда ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар акс эттирилгани манзур бўлди. Чиндан ҳам партиянинг обрў-эътибори меҳнат кишисини ижтимоий ҳимоя қилиш масаласига бориб тақалмоқда. Жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари ана шу масалани амалий ҳал этишга қодир марказга эргашишлари шубҳасиздир.

Бирлашмамиз партия қўмитаси ижтимоий масалаларни ҳал қилишда маъмурият касаба уюшмаси ташкилоти билан биргаликда ҳаракат қилмоқда. Айни маҳалда 2-йигирув-тўқув фабрикамиз ишчиларининг ўртача ойлик маоши 420-450 сўмга етди. биринчи йигирув-тўқув фабрикасида ҳам ишчиларга шундай маошни тўлаш тадбирлари кўрилмоқда. Бундан ташқари ҳар бир ишчига овқатланиш учун ойига 25 сўмдан ажратиляпти. Бошқа минтақалардаги корхоналар билан маҳсулот алмашув асосида ишчиларни тақчил истеъмол буюмлари билан таъминлаяпмиз. Буларнинг ҳаммаси кўп минг кишилик меҳнат жамоасига мўътадил ижтимоий иқлимни сақлашга имкон беряпти.

Партиямиз Дастури лойиҳаси бутун жамиятда уюшқоқликни таъминловчи бош омил бўлмоғи лозим. Шу маънода мен лойиҳада қайд этилган коммунист динга ишониши ёки атеист бўлиши мумкин, деган қоидани қўллаб-қувватлайман. Бу ҳам жамиятни муҳолифлик эмас, бирлашишга даъват этувчи муҳим қоида бўлади. Албатта биринчи қарашда бу қоида илмий коммунизм назариясига ҳилофдир. Аммо ҳозир назарий муаммоларни, жамиятда янги қарама-қаршиликларни чиқариш мавриди эмас. Гап жамиятдаги барча соғлом кишиларни бир мақсад йўлида бирлаштириш тўғрисида боряпти. Бунинг учун эса ҳар қандай имкониятдан ҳам фойдаланмоқ лозим.

Партия ташкилотимиз Дастур лойиҳаси эълон қилинишини интиқлик билан кутмоқда. Бу тарихий ҳужжатни қўлга олишимиз билан коммунистлар ўртасида кенг мунозарани бошлаймиз. Зеро ҳақиқат мунозарада туғилади.

М. РАЖАБОВА,
Бухоро ип газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси партия қўмитаси котибаси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси аъзоси.

СССР—АҚШ: ОЛИЙ ДАРАЖАДАГИ УЧРАШУВДА

Москва яқинидаги Ново-Огарево қароргоҳида 31 июль куни Олий даражадаги Совет-Америка учрашуви давом эттирилди. Бу ерда, беҳаловат мухбирлардан олисда, М. С. Горбачев билан Ж. Буш бир кун аввал Кремлда бошланган мулоқотни ошкора ва норасмий муҳитда яна бошладилар.

Умуман эса Ж. Буш СССРга расмий ташрифининг иккинчи куни эрталаб АҚШ Президенти Кремль девори ёнидаги Номаълум аскар қабрига гулчамбар қўйиши билан бошланди.

Шундан кейин у «Славянская — Рэдиссон» меҳмонхонасига борди, у ерда СССР ва АҚШ савдо-саноат аҳлининг юздан ортиқ намояндаси иштирокида амалий нонушта зиёфат берилди.

АҚШ Президенти иккала мамлакат ишбилармонлари билан учрашувда икки мамлакатнинг иқтисодий ҳамкорлигини анчагина кенгайтиришга кўмаклашадиган тадбирларни кўришга тайёрлигини айтди. У Вашингтонга қайтиб боргач, Совет-Америка савдо битимини ратификация қилиш учун конгрессга тақдим этмоқчи, шунингдек СССРга АҚШ билан савдо-сотиқда энг кўп қулайлик яратиш мақоми берилишига ҳаракат қилмоқчи эканини тасдиқлади.

Ж. Буш Совет Иттифоқининг энг яхши иқтисодий келажагига бўлган умидларни айни хусусий ишбилармонларнинг ташаббуси билан боғлаётганини очиқ-ойдин қилиб айтди. Эндигина оёққа тураётган совет бизнеси намояндаларига «чайқовчи ва эксплуататор» ёрлиқлари ёпиштириб қўйилишига қатъий эътироз билдириб, бу ўринда гап пештахталарни молларга тўлдирадиган кишилар ҳақида бормоқда, деб таъкидлади.

(Давоми иккинчи бетда).

Воқеалар, хабарлар, шарҳлар

• *Партия турмуши: янгиланиш қирралари*

ИШОНЧ МАСЪУЛИЯТИ

Фориш Жиззах вилоятидаги энг йирик районлардан бири. У вилоятнинг қарийб ярмидан кўпроқ ҳудудини қамраб олган. Бир томони Нурота тоғ тизмаларининг бир қисмини эгаллаган бўлса, бошқа бир этаги Арнасой — Ҳайдаркўлдан ўтиб қўшни Қозоғистон республикаси билан туташиб кетган. Бу ерда кенг пахтазор, боғ-роғлар, қўйлар яйраб ўтлаётган чўл ва саҳролар, тоғ ва қирлар, денгиздек чайқалиб ётган улкан кўллар жойлашган. Шу сабабли халқ хўжалиги соҳалари ҳам турлича. Аммо мамлакат ва республикамиз сиёсий ва иқтисодий соҳада бошидан кечираётган оғир кунлар бу районни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Шу сабабли Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси аъзоси, Фориш район партия қўмитасининг биринчи котиби, район Кенгаши раиси Эркин Қозоқов билан бўлган ушбу суҳбат ҳам ана шу мавзуда — ҳозирги мураккаб сиёсий, иқтисодий жараёнда Компартиянинг жамиятдаги роли, ўрни, унинг обрўсини кўтариш муаммолари ҳақида борди.

— Эркин Нурматович, сир эмас, айрим кишилар Коммунистик партияга тухмат қилиб, унинг обрўсига путур етказишга уринишмоқда. Ҳатто партиядан чиқиш ҳоллари ҳам юз беряпти. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитети июль Пленумида ҳам айтилди. Сир эмас, оз бўлса-да бизнинг жумҳуриятимизда ҳам шундай воқеалар учраб турибди. Районда бу борада вазият қандай? Партия ташкилоти обрў-эътиборини сақлаб қолиш учун район партия қўмитаси қандай тадбирларни амалга оширяпти?

— Сўзимнинг бошидаёқ шуни таъкидламоқчиман: биз партиянинг халқчил бўлишига, кераклигига алоҳида эътибор беряпмиз. Район партия қўмитаси аъзолари, фаол коммунистлар ҳамиша халқ билан бирга уларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга, дилидагини топишга интиляпти. У ўз ҳаётини меҳнат жамоаларидан ташқарида тасаввур этмайди. Балки бу сўзлар аввалгидек «қизил гап» бўлиб туюлиши мумкин. Аслида биз шундай қиляпмиз. Омма билан ошкора мулоқотлар йўлга қўйилган. Котиблар, райком аъзолари, бўлим мудирлари деярли ҳар куни хўжаликларда, йирик ташкилотларда, аҳоли гавжум жойларда бўлиб ҳақиқий аҳволни чуқур ўрганишмоқда. Бундай учрашувларда халқ ўзининг дардлари, ташвишлари, бошқарувда йўл қўйилаётган камчиликларни ошкора гапирмоқда. Район партия қўмитаси халқнинг ана шу истаги ва ҳоҳишини инобатга олиб, уларнинг маъно-мазмуни район Кенгаши, ижроком ҳужжатларида ўз аксини топишига эришмоқда. Шундай тадбирлар эвазига бўлса керакки, кишилар яхши кунида ҳам, бошига бирор ташвиш тушганида ҳам энг аввало район партия қўмитасига келадилар. Маслаҳат сўраб, райкомга мурожаат билан келаётганлар сони кўп. Демоқчиманки, партия қўмитасига ишонган, унга суянган, керак пайтда ленинчи Коммунистик партияни қўллаб-қувватлашга тайёр турган кишилар бизда сира ҳам камайгани йўқ. Фикримни аниқ бир мисол билан ифодаламоқчиман: партия аъзолигига қабул қилишни сўраб ариза берганлар аввалги йиллардагига қараганда анча кўп. Ўтган йили жами 59 киши партия сафига қабул қилинганди. Шу йилнинг олти ойида эса 44 киши коммунистлар сафида бўлишга истак билдирди. Партия сафига киришни хоҳлаганлар сонининг кўплиги бошланғич партия ташкилотларига кишиларни танлаб, энг муносибларини қабул қилиш, ўз сафларини ташаббускор, тадбиркор, илғор ёшлар ҳисобига кўпайтириб бориши имконини туғдирмоқда. Районимизда КПСС сафидан чиқаришни сўраб ариза берганлар эса деярли йўқ. Деярли дейишимнинг боиси, 1985 йилдан буён фақат 4 киши партия билетини топширди. Улар ҳам бўлса бошқа жумҳуриятлардан келиб, ҳисобимизга кирган коммунистлардир.

Ўрни келганда шуни ҳам айтай, Марказком Пленумида ўзини партия йўлига қарама-қарши қўйиб, Устав талабларини бузаётган айрим кимсаларнинг партиядан чиқиши унга сира ҳам зиён етказмайди, аксинча, партияни мустаҳкамлайди, деб жуда тўғри қайд этилди. Тўғри-да, бундайларнинг партияга кераги йўқ, энди «бу шаштингдан қайт, ақли бўлиб илғамилик», дейдиган вақт аллақачон ўтиб кетди. Айрим йўлни танлаган одамни биз ҳеч қачон тўхтатиб турмаймиз. Партиядаги ички аҳвол мана шундай йўл тутишни тақозо этяпти. Бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Аммо, бошқалар таъсирига тушиб қолган баъзи сафдошларимизга тўғри йўлни топиб олишлари учун қўлимиздан келганча ёрдамимизни аямаймиз. Ҳар бир маслакдошимиз учун жанг қиламиз. Йўқ, бу асло қизил гап эмас, бу бизнинг қатъий йўлимиздир.

— Шу ўринда Сизнинг КПСС сафидан чиқаётган раҳбар кадрлар хусусидаги фикрингизни билмоқчидик. Жумладан, яқинда давлатимизнинг собиқ ташқи ишлар вазири, Сиёсий бюронинг собиқ аъзоси Э. Шеварднадзе худди шундай йўл тутди...

— Коммунистик партия тарихидан маълумки, унинг барча дастури ҳар доим халқчил бўлиб келган ва ҳозир ҳам шундай. Коммунистлар ўз партияси, Ватани тақдирини ҳимоя қилиб жонини фидо қилишган. Ўз ғояси учун тинмай кураш олиб борганлар. Шундай экан, партия учун оғир дамда уни намойишкорона ташлаб кетаётганларни қатъий қоралайман. Ахир ҳаммамиз ҳам партия сафига кираётган пайтимизда партия ишига содиқ қолиш ҳақида қасамёд қилганмиз-ку. Тўғри, партиявий ишдаги чекинишлар, иш услубидаги салбий ҳолатлар партиянинг обрўсини туширди. Аммо ўз халқини, Ватани тақдирини ўйлаган ҳар бир коммунист бунга қарши курашда ўша ўзи аъзо бўлган партия сафида туриб фаолият кўрсатса бўлмайдими?

Ҳозир баъзи раҳбарларнинг номигагина КПСС сафида тургани ҳам сир эмас. Партиявий ишда деярли қатнашмай қўйган бундай кишилар пайт пойлаб туришибди. Партия ўзини ўнглай олмай қолса, ҳеч қандай виждон изтиробисиз улар ҳам КПСС сафидан чиқишади. Ҳар иккала тоифадаги шахслар ўзини Коммунистик партия тарбиялаб вояга етказганлигини унутиб қўяётганлиги ачинарлидир. Партиядан чиқиш, иккиланиш ҳоллари жойлардаги айрим партия раҳбарларининг айбларини партия зиммасига юклаб, унинг обрўсини тўкишга уринаётганларга қўл келаётгани шубҳасиз. Худди шу фикрни юқори лавозимлардаги ўртоқлар хусусида ҳам айтиш мумкин. Аслида партия Бош котибининг ёки бошқа бирор шахснинг бирор масаладаги қараши, фикри маъқул бўлмаса, буни кенг омма олдида исботлаш керак. Партия учун, халқ учун номаъқул қарор қабул қилинишини олдини олиш зарур. Хўш, агар бунинг иложи бўлмаса ёки уддасидан чиқолмаса, бутун бир сиёсий партиянинг ишини қора қилиш керакми?

Районидаги бошланғич партия ташкилотлари ўз фаолиятларида масалаларнинг шу каби муҳим томонларини коммунистлар иштирокида жиддий таҳлил этишга аҳамият бермоқдалар. Партия тарихидаги чекинишларнинг асл сабабларини ўрганишга эътибор берилаётир. Бу эса ҳозирги шароитда партиявий ишни бутунлай қайта қуриш борасидаги интилишларимизда қўл келмоқда.

— Мамлакатимизда оғир иқтисодий танглик юз беряпти. Бу ҳол янада жиддийлашиши ва бир неча йилга чўзилиши мумкин. Районда халқнинг ижтимоий аҳволини яхшилаш жараёнига район партия қўмитаси таъсир ўтказа оляптими? Умуман, районда бу борада қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?

— Бошланғич партия ташкилотлари, фаол коммунистларнинг, юқорида таъкидлаганимдек, халқ билан мунтазам алоқаси юзага келган вазиятни олдиндан билиш имконини бермоқда. Демакки, биз ноҳақлик, мансабни суиистеъмол қилиш каби ҳолларнинг олдини олиш имкониятига эга бўляпмиз.

Аҳоли турмуш тарзи, иқтисодий имкониятлари мунтазам ўрганиб борилаётгани эса райижроқўм, қишлоқ ва маҳалла қўмиталарининг ҳаётий тўғри қарорлар қабул қилишларига асос бўлаётир. Дўконлар пештахталарининг бирданига бўм-бўш бўлиб қолиш, нарх-навонинг ошиб кетиши, пулнинг қадрсизланиши ижтимоий-иқтисодий-сиёсий жараёнга таъсир этмаслиги мумкин эмас. Худди шундай пайтда бошланғич партия ташкилотлари халқни уюшқоқликка, босиқликка, онгли меҳнатга жалб эта олди.

Шу билан бирга фаол коммунистларимиз оғир дамларда ўз манфаатини ўйлаган айрим шахсларга нисбатан муросасиз курашишнинг олдинги сафларида бўлдилар. Жумладан, бизда ҳам айрим кишилар иқтисодни, бозорни издан чиқаришга уриниб кўришди. Натижада чорвадор районимизда гўштнинг нархи 18 сўмга чиқиб кетган пайтлар ҳам бўлди. Дарҳол райондаги фаол коммунистлар иштирокида йиғилиш ўтказиб, бу ҳолнинг сабабларини ўргандик. Чайқовчиликка қатъий чек қўйиш, мол бозорида тартиб ўрнатиш чоралари кўрилди. Натижада бир-икки ҳафтадан кейин дўконларда бир килограмм гўшт 11—12 сўмдан сотила бошлади.

— Вилоятнинг тоғли районларида жойлашган аҳолини ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш азалдан қийин. Ҳозирги иқтисодий танглик, нарх-наво ошиб кетган бир шароитда ишламасдан кун кўришни тасаввур этиб бўлмайди. Умуман, район халқининг ижтимоий аҳволи қай даражада?

— Тўғри асосий тармоғимиз бўлган чорвачилик ва ғаллачиликда аҳолининг жуда кам қисми меҳнат қилади. Қолаверса, ғаллачилик бир томондан мавсумий иш-дир. Шу боис фермер хўжаликларини тузишга кенг имкониятлар яратяпмиз. Ҳозиргача 40 га яқин шундай хўжалик тузилди. 7 та ёрдамчи хўжалик мавжуд. Ўтган йили очилган маҳаллий саноат корхонасининг жойларда кўплаб филиалларини ташкил этаяпмиз. Унинг юзлаб касаначилари кундалик эҳтиёж моллари ишлаб чиқармоқдалар. Қадимги тегирмон[illegible] тиклаяпмиз. Лекин булар ҳали жуда кам. Мавжуд 10 та давлат хўжалигида тери, жунни қайта ишлайдиган корхоналар ташкил этяпмиз. Районимиз ҳудудида қурилаётган оҳак, ғишт, цемент заводларида ҳам 2000 киши меҳнат қиладиган бўлади.

Яқинда партия, совет фаоллари йиғилишида аҳолимизнинг яшаш тарзи, уни яхшилаш учун нималар қилиш кераклиги хусусида ўткир мунозара бўлди. Албатта, бунгача бошланғич партия ташкилотлари, қишлоқ ва маҳалла қўмиталари томонидан ҳар бир оиладаги аҳвол, аҳолининг фикр-мулоҳазалари атрофлича ўрганиб чиқилган эди. Ҳисоб-китобларга кўра аҳоли қўлида жами 71,5 минг бош қўй ва эчки, 1000 бошдан зиёд қорамол, 200 дан зиёд от ва 50 бошга яқин туя борлиги аниқланди. Буни қарангки, қишлоқда яшаётган 1176 хонадонда мол боқилмас экан. Йиғилиш иштирокчилари аҳолининг шахсий молларини кўпайтириш учун шарт-шароит яратиш зарурлигини таъкидладилар. Ҳовлисида моли бўлмаган хонадонларга давлат хўжаликлари томонидан 200 бош бузоқ, 5660 бош қўй ва эчки, 40 минг парранда сотиладиган бўлди.

Ҳозирги пайтда фермер ва ёрдамчи хўжаликларда ишлаб чиқарилаётган чорвачилик маҳсулотлари ҳисобига аҳолининг маълум бир қисмини арзон нархдаги гўшт билан таъминлаяпмиз. Ғалла майдонлари кенгайтирилгани эса республика Президентининг аҳолини дон маҳсулотлари билан таъминлаш ҳақидаги Фармони изчил бажарилишига имкон беряпти.

— Дарвоқе, қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш борасидаги фармонларнинг бажарилиши қандай?

— Очиқ айтиш керакки, шу пайтгача бу борада деярли ҳеч қандай иш қилинмаган. Қишлоқ аҳолиси асосан ариқ, қудуқ ва булоқлардан сув ичишади. Район марказига газ келганига 4 йил бўлган бўлсада, газлаштирилган хонадонлар сони 100 тадан ошмайди. Қишлоқ хонадонларига табиий газ ўтказиш ҳозирча бизга орзу. Афтидан вилоят ва республикадаги бу ишга бевосита мутасадди раҳбарлар сансалорлик кайфиятидан чиқа олмаётганга ўхшайдилар.

— Эндиликда фақат лалми деҳқончиликка кўз тикиб кун кечириб бўлмайди. Шундай экан суғориладиган экин майдонларини кенгайтириш лозим. Бир пайтлар миллионлаб сўм сарфланиб, кейинчалик тўхтатиб қўйилган сел сувларини тўплайдиган ҳовузлар қурилиши нима бўляпти? Ҳатто бир пайтлар қазилган артезиан қудуқларидан фойдаланилмаётганлиги учун халқ норози ҳам бўляпти. Кўпгина қишлоқларда ичимлик суви етишмайди...

— Деҳқон тақдирини фақат об-ҳавога боғлаб қўйиб бўлмаслиги аниқ. Шунинг учун ҳам катта қийинчиликлар билан Илончи, Ана-муна, ва Нарвонсойлардаги ҳовузлар қурилишини бошлаб юбордик. Келажакда ана шундай ҳовузларни 10 тага етказишни мўлжаллаяпмиз. Натижада йилига қарийб 3 минг гектар ерни суғориш мумкин бўлган сув тўпланади. Ана шунда кўплаб боғ-роғлар барпо этиш, машҳур Боғдон майизи шуҳратини тиклаш имкониятлари кенгаяди. Артезиан қудуқларидан фойдаланиш хусусида эса хўжалик раҳбарлари турли важларни келтирмоқдалар. Биз буни чуқур ўрганиб, қатъий қарорга келамиз.

— Эркин Нурматович, районимиз ободонлаштириш борасида хайрли ишлар бошланибди. Бу яхши. Аммо ўнлаб қишлоқларда тайинли маданий-маиший муассасалар йўқ. Спорт майдончалари қурилмаган. Умуман районнинг яқин келажаги, кейинги ривожи ҳақида гапириб берсангиз.

— Биз районнинг қурилишини, ободончилигини ҳамда кўкаламзорлаштириш ишларининг сустлиги ҳақида жуда кўп эътирозлар эшитамиз. Ҳаммаси тўғри. Сабаби район хўжаликларида чиқимдорлик устун бўлгани сабабли йиллар мобайнида раҳбарлар бу ишларга қўл ура олмаган. Аммо, ҳамма ерда ҳам маданий муассасалар, болалар ўйингоҳлари зарур. Ўғил-қизларимиз замонавий мактабларда илм олишлари керак. Ахир шундай районда яшаётганликлари учун улар айбдор эмаску. Демоқчиманки, бу каби қурилишлар учун имконият, маблағ топиш зарур. Раҳбарият шунга эришяпти. Қолаверса, ўтган йилни чорвачилик хўжаликлари ҳаётларида биринчи марта 9,3 миллион сўм соф фойда билан якунладилар. Меҳнат унумдорлиги 14 фоиз ўсиб, рентабеллик даражаси 34 фоизга етди. Бу йил ҳар юз бош қўйдан 114 тадан қўзи олиниб, жами 123 минг қўзи ўстириш учун қолдирилди. Бу ҳол бизга кенг кўламда иш олиб боришимиз учун янги имкониятлар яратади. Аниқ режа асосида янги қишлоқлар қуришни ният қилиб қўйганмиз. Учқулоч шаҳри ҳақиқий саноат марказига айланди. Арнасой кўлидаги мавжуд балиқчилик хўжалигидан катта даромадлар олиш кўзда тутиляпти. Район ҳудудида консерва заводи, колбаса, бринза ишлаб чиқарадиган цехлар барпо этилади. Айни пайтда доривор ўсимликлар етиштирадиган алоҳида хўжалик ташкил этилаётир. Хуллас, бугунги кунда тадбиркорлик билан қилинган меҳнат орқали иқтисодий танглидан қутилиш мумкинлигини халқимиз англаб турибди.

— КПСС Марказий Комитети июль Пленумида муҳокама этилган масалалар ҳақидаги фикрингиз?

— Пленум ҳужжатлари билан ҳамма қатори матбуот орқали танишдим. Мени қувонтирган нарса шу бўлдики, партиямиз янги дастури лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси учун қабул қилинди. Аллақачон ана шундай бўлиши керак эди. Чунки, бундан кейин партиямиз Дастурсиз фаолият кўрсата олмайди. Менимча бу дастур том маънодаги янгиланиш дастури бўлиши керак. Марказий Комитет Бош котиби М. С. Горбачевнинг дастур лойиҳаси ҳақидаги маърузаси ва музокарада сўзга чиққан нотиқларнинг нутқлари шуни кўрсатдики партиянинг ана шу энг муҳим ҳужжати ҳали ишланишга, тўлдиришларга муҳтож. Коммунистлар якка тарзда ёки йиғилишларда бу ҳақда ўз фикр-мулоҳазаларини, таклифларини албатта айтадилар. Демак дастурнинг қандай бўлишини келажак кўрсатади.

Пленум ҳужжатлари билан танишар эканман, мени ташвишга солган нарса КПССда турли тоифадаги оқимлар вужудга келгани, улар партияга ўз йўналишини тиқиштиришга интилаётгани бўлди. Ахир бу партияни парчалашга олиб келмайдими? Коммунист сифатидаги сўзим шуки, ана шунга сира ҳам йўл қўймаслик, партияни жипслаштириш учун барча имкониятлардан иложи борича мукаммал фойдаланиш зарур. Бизнинг ҳозир бундан ҳам муҳимроқ, бундан ҳам кескинроқ вазифамиз бўлмаса керак. Шу жиҳатдан олганда республикамиз Компартияси ичидаги ҳамжиҳатлик ва якдиллик ҳаммамизни ҳам қониқтирмоқда. Мана шу йўлдан боришда давом этишимиз лозим.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Н. ХУДАНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Фориш районидаги мухбирлар қўналғаси раҳбари.

ОЛИЙ ДАРАЖАДАГИ УЧРАШУВДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Президентнинг фикрича, эркин бозор қадриятлари рус анъанасига асло зид эмас. Айни вақтда у музокаралар чоғида Совет Иттифоқи раҳбарияти эркин ишбилармонлик ваколатларини ҳуқуқий жиҳатдан таъминлаш учун амалий ҳаракат қилиш зарурлигини тушуниб турибди, деган таассурот олганини уқтириб ўтди.

* * *

Стратегик ҳужум қуроллари (СҲҚ)ни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги шартноманинг имзоланиши АҚШ Президентининг Совет Иттифоқига расмий ташрифи чўққиси бўлди. Катта Кремль саройининг Владимир залида бўлиб ўтган бу маросим турли даражаларда ўтказилган кўп босқичли мураккаб музокараларнинг ўн йиллик даврини якунлайди.

Шартномага СССР ва АҚШ Президентлари имзо қўйдилар. Бу ишни бажо келтириш учун улар фойдаланган авторучка қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида илгари эришилган аҳдлашувларга биноан тугатилган Совет ва Америка ракеталари металидан махсус тайёрланганлигининг рамзий маъноси бор.

Шундай қилиб, жаҳон тарихида биринчи марта қурол-яроғларни кўпайтиришни чеклабгина қолмай, шу билан бирга шу пайтгача ғамлаб қўйилган энг кўп вайронгарчилик келтирувчи оммавий қирғин қуролларини амалий равишда қисқартиришни ҳам кўзда тутадиган шартнома тузилди. Умумий қисқартириш даражаси стратегик ядро қуроллари миқдорининг салкам 30 фоизини ташкил этади.

Ядро қуролларини тугатиш жараёни миқёси ва янгилиги жиҳатидан мислсиз қаттиқ назорат остига олинади. Бунда, жумладан, текширувнинг 13 тури, стратегик ядро қуролларини ишлаб чиқарувчи объектларининг ҳамма томонлари ва ўтиш нуқталари устидан доимий кузатув кўзда тутилади. Бундан ташқари томонлар баллистик ракеталарни учириб синаш вақтида улардан бериладиган телеметрия ахбороти устидан ўзаро назорат ўтказишлари алоҳида аҳамиятга эгадир.

Шартномада қўйилган вазифаларнинг бажарилишига кўмаклашиш учун СССР билан АҚШ шартнома кучга кирмасданоқ унга риоя этилиши ва текширувлар ўтказилиши билан шуғулланувчи қўшма комиссия тузадилар.

СҲҚга оид шартнома 15 йилгача кучини сақлаб қолади ва янги битим билан алмаштирилмаса, навбатдаги 15 йиллик муддатга узайтирилавериши мумкин.

Гарчи шартнома ўз аҳамияти жиҳатидан мислсиз бўлса ҳам, иккала томон унинг СҲҚни қисқартириш жараёнининг жуда муҳим ва истиқболли бошланиши эканини жуда яхши англаб турибди. Шу сабабли Олий даражадаги Совет-Америка учрашуви арафасидаёқ СССР ва АҚШ вакиллари бу йўлдаги иш давом эттирилади, деб таъкидлаган эдилар.

СҲҚга оид шартномани имзолаш маросимида М. С. Горбачев билан Ж. Буш қисқа нутқ сўзладилар.

* * *

Шу куни СССР ва АҚШ Президентлари биргаликда совет ва чет эл журналистлари билан суҳбатлашдилар.

* * *

Кечқурун АҚШ Президентининг Москвадаги расмий қароргоҳи — Спасо-Хаузда Ж. Буш ва Б. Буш номидан СССР Президенти ва Р. М. Горбачева шарафига зиёфат берилди. Иккала мамлакат раҳбарлари қадаҳ кўтариб қисқача нутқ сўзладилар. Зиёфат дўстона вазиятда ўтди. **(ТАСС).**

ҲУҚУҚШУНОСЛАР ҲАМКОРЛИГИ

РСФСР Адлия вазирлиги таклифига биноан Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигининг делегацияси Москвага сафар қилди. Жумҳурият адлия вазири Муҳаммад — Бобир Маликов раҳбарлигидаги делегация аъзолари россиялик ҳамкасблари билан музокаралар олиб бордилар. Жумҳуриятлараро муносабатларда биринчи марта РСФСР ва Ўзбекистон ССР адлия вазирликлари ўртасида ўзаро ҳуқуқий ёрдам, ахборот айирбошлаш ва ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди.

Томонлар ўртасида келишиб олинган битимнинг энг асосий қирралари ҳуқуқий макон бирлигини тан олиш, қонунчилик жараёнини ишлаб чиқиш, иқтисодий ислоҳотлар масалалари ва ташқи иқтисодий алоқалар бўйича ҳуқуқий тайёргарлик ишлари, судларнинг ишини ташкилий жиҳатдан таъминлаш соҳасида тажриба алмашиш, нотариат, гражданлик ҳолатини рўйхатга олиш хизмати, адвокатура ва эксперт муассасаларининг ишларини мувофиқлаштириш ва кучғайратларини бирлаштиришдан иборат. Мулоқотлар ҳар икки томон учун ҳуқуқий соҳада ўзаро бир-бирларини тушуниш самимият руҳида ўтди.

ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ УСТАВЛАРИ РЎЙХАТГА ОЛИНДИ

31 июль куни Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигида жамоат бирлашмалари — Ўзбекистон ишбилармонлар уюшмаси, Ўзбекистон кооператив, ижара, қўшма, хусусий корхоналари ишбилармонлари (ишбилармонлар) касаба уюшмаси, Ўзбекистон ССР ёшлар ташкилотлари комитети, Ўзбекистон ногиронлар жамияти, Ўзбекистон таржимонлари ва чет тил муаллимлари уюшмаси, Ўзбекистон футбол федерацияси, шунингдек, Ўзбекистон ССР айкидо федерациясининг уставлари рўйхатга олинди.

Ўзбекистон ССР адлия вазири М.-Б. М. Маликов мазкур жамоат бирлашмаларининг намояндаларига уларнинг уставлари рўйхатга олинганлиги тўғрисидаги гувоҳномаларни тантанали вазиятда топширди.

(ЎзТАГ).

Фармон ва ижро

ТОР ЖОЙНИНГ ТОМОШАСИ

Сариосиё районидаги «Дашнобод» давлат хўжалигининг директори Абдуғаффор Аҳмедов айни пайтда томорқа тақсимоти қўмитасининг раиси ҳисобланади. Президент Фармонини бажариш учун ёш директорнинг ўзи белини маҳкам боғлаб ишга киришибди-да, дуруст, деб ўйлайсиз. Кошки эди.

Аҳмедов белини маҳкам боғлагани рост. Лекин фақат аҳолига томорқа ажратиш учун эмас, аксинча, хўжаликнинг экин майдонларини «аҳолига томорқа бериш» мавсумидан бир илож қилиб асраб қолиш учун. Ҳисоб, истайсизми, йўқми, ҳозирча директорнинг фойдасига ҳал бўлиб турибди. Дашнобод қишлоқ Шўросининг раиси Акмал Қурбоновнинг айтишича, ноҳия ижроия қўмитасининг қарорига кўра хўжаликда бу йил 85 гектар ер ажратилди. Томорқа сўраб ёзилган 700 дан зиёд аризанинг ҳар олтидан биттаси қондирилди. Аризалар қишлоқ Шўросига эмас, директорнинг номига ёзилар экан. Директорнинг қўлида сақланар экан. Гарчи 12 кишидан иборат томорқа тақсимоти ҳайъатидан у-бу маслаҳатлар сўраб турилса-да, иш директорнинг иродаси билан ҳал қилинар экан.

Акмал Қурбоновнинг қўлида мавзе Шўроси ўрамидаги жами томорқалар неча гектарни ташкил этиши ҳақидаги маълумотнинг йўқлиги кишини ажаблантиради.

Дашнободликлар кенгмўл ҳовли-жойларда истиқомат қилаётганда эди, бунинг устига-устак ер талон-торож қилинаётганда эди директорнинг қаттиққўллилигига ҳайрихоҳлик билдириш мумкин бўларди. Афсуски, бундай эмас. Хўжаликда 12 минг аҳоли яшайди. 2043 шахсий хўжалик бор. Томорқалар майдони эса бош агроном Абдурасул Худойқуловнинг айтишича, 170 гектардан ошмайди. Демак, мавжуд томорқа киши бошига 1,4 сотихдан, ҳар бир шахсий хўжаликка эса 8,2 сотихдан тўғри келади.

— Тўққиз фарзандим бор. Тўнғичим институтни битиряпти. Бири техникумда ўқияпти, яна бири аскарликда, — дейди иккинчи гуруҳ ногирони, 29 йил муаллимлик қилган Ғайбулла Файзуллаев. — Ўттиз йилдан ошди-ки, олти сотих томорқадаги уч хонали уйда яшаб келамиз. Президентимиз одамларга томорқа беринглар, деб Фармон чиқарганда дўппимизни осмонга отиб хурсанд бўлгандик. Қайдам. Ариза кўтариб шу чўлоқ оёқларим билан уч-тўрт йил бўлдики, идорама-идора чопаман. Аризачиликни, бировнинг изидан гап юргизишни ўлгудек ёмон кўраман. Яқинда директор сув чиқмайдиган бир жойдан томорқа оласиз, деди. Олмадим, кутинг, деди. Кутяпман.

Юсуф Ҳайитов деган йигит билан гаплашиб қолдик. Томорқа сўраб ариза кўтариб борса, директор унга, кекса бобонинг томорқасида яшаб туравер, етади сенга ўша жой, дебди. Одамларнинг кўнглига тегиш, кўрдингизми, қандай осон иш.

Бир нарсани таъкидлаймиз: хўжаликнинг 1009 гектар анорзори бор эди. Шунинг бешдан тўрт фоизини қишда совуқ уриб кетди. Хўжалик маъмурлари бундан унчалик ҳам хафа кўринмайдилар. Суғурта идораси омон бўлсин! Суғурта идорасидан хўжалик бу йил қарийб тўрт миллион сўм пулни қуртдай санаб олади. Бу анор ҳосилидан олиб юрган даромадлари билан қарийб тенглашиб қолади. Кўряпсизми, на сих куйяпти, на кабоб.

Лекин суғурта қоғозини қозонга солиб бўлмайди. Қорин ҳам тўймайди. Айтмоқчимизки, хўжалик анорзорларига туташ томорқалардаги анор дарахтлари совуқдан бир қадар сақланиб қолди. Дашнобод қишлоғида Жаббор Тилаков деганнинг ҳовлисига тушиб ўтдик. Етти сотихча келадиган томорқа фақат анорзор. Жўяклар ёмғир, қор сувларини сақлаш мақсадида чуқур қазилган. Сувдан тўйинган дарахтга совуқ ҳадеганда таъсир қилмайди. Бу деҳқончиликдаги азалдан қолган гап. Хўжаликнинг анорзорларида эса жўякнинг ўзи йўқ. Сув қатор орасида ишлаган плугнинг изидан югуртириб олинади. Жаббор Тилаков ҳар туп анордан 17—20 килограмм ҳосил олади. Хўжаликники 3—6 килограмм. Жаббор Тилаков анорни ертўлада келгуси йил анор гуллагунча сақлайди. Умуман Дашнободда меҳмонни ёзда ҳам анор билан сийлаш расм бўлган. Хўжаликда-чи? Ҳут кирар-кирмас супрақоқди қилиб қўя қоладилар. Айтмоқчимизки, ўртоқ директор (ўртоқ директорлар ва раислар), томорқачилар билан мусобақада жуда орқада қолаётганингизни мардларча эътироф этадиган пайт келди. Малакали агрономман, деган қоғозни кўрсатиб Аҳмедовнинг ҳузурига иш сўраб келганлар сони 250 тадан ошибди. Агар фақат дипломлар билан иш битгандамиди, эҳтимол, хўжаликнинг анорзорларини ёппасига совуқ уриб кетмаган бўларди. Эҳтимол, бир туп дарахт 3,6 килограммдан кўпроқ ҳосил берган бўларди.

Ўша куни хўжалик раҳбарларидан бирини йўқлаб кўп кутдик. Кимдир уни Турсунзода шаҳрига (Дашнобод билан Турсунзода ноҳиясининг ораси «бир қадам йўл») саунага кетган, деди. Саунани ихтиёр қилиш айб эмас. (Фақат, сауна не бўптики, уни ўзингда қуришдан эриниб бошқа жойга соврилганинг нимаси, деган гап кўнгилга келишини айтмаса). Лекин сауна Файзуллаевга ўхшаганларнинг тушига ҳам кирмас. Озгина ҳимоят, озгина шароит бўлса, жавзонинг қирқ беш даража ҳароратида кетмон уришга ўрганиб қолган одамлар керак бўлса ўз хонадонларида сауна қуриб олишдан ҳам қочмас. Ўшанда одамлар фалон раҳбар қўлидан келган ҳимматини аямаган эди, отасига раҳмат! дер.

Отасига элнинг олқишини сазовор этиш... Бундан зиёд мартаба қайда!

О. УСАНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚЎШМА МАЖЛИС

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Мажлисда судлар, адлия идоралари ва муассасаларининг 1991 йил биринчи ярмидаги иш якунлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Қурилаётган тадбирларга қарамай, жумҳуриятимизда жиноятчилик кўпайиб бораётганлиги таъкидланди. Жиноий ишлар билан боғлиқ вазият танг вазият сифатида баҳоланди. Судлар ишини ташкил этиш даражаси ва сифати фуқаролар ҳамда давлатнинг ҳуқуқларини ва қонуний манфаатларини пишиқ-пухта ҳимоя қилиш талабларига жавоб бермайди. Судларда йўл қўйилаётган сансалорлик ва брак ишлар фуқароларда жиддий мулоҳаза ва норозилик туғдирмоқда, одамларда адолат тантанасига ва жазонинг муқаррарлигига бўлган ишонч йўқолмоқда.

Нотариат, ЗАГС ва адвокатура идораларининг аҳолига ҳуқуқий хизмат кўрсатишни яхшилаш борасидаги ишида ҳам камчиликлар бор.

Мажлисда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди. **(ЎзТАГ).**

Тошкент вилояти. Янгийўл консерва заводи шу кунларда кечаю кундуз бетўхтов ишлаб турибди. Район деҳқонлари меҳр билан етиштирган мева ва сабзавотлар корхона конвейеридан тайёр маҳсулотга айланиб чиқмоқда.

Қайта ишловчилар йил бошидан буён 600 минг банка консервани режага қўшимча тайёрлаб беришга муваффиқ бўлдилар. Корхона маҳсулотлари республикамизда, мамлакатимизда ва Монголия, Венгрия, Бельгия каби хорижий юртларда ҳам тансиқ таом сифатида шуҳрат қозонган.

Суратларда: томат тайёрлаш цехи участкаларида.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзТАГ) олган суратлар.

• Навоий мукофотига номзодлар

„СИЗЛАРГА ИНТИЛАМАН“

Икки дўст мамлакат — Ҳиндистон ва Ўзбекистон ўртасидаги маданий алоқалар тарихи қадим замонларга бориб тақалади. Бугунги кунда ўзбек халқининг машҳур бойлиги бўлиб қолган «Калила ва Димна», «Боғу баҳор» асарлари аслида санскритча «Панчатантра» ва форсча «Чор дарвеш» бўлиб, уларнинг яратилиш ватани Ҳиндистондир. «Бобурнома», «Ҳиндистон», «Хисрав ва Ширин» каби жаҳон маданияти хазинасининг дурдоналари ҳисобланган буюк асарлар Ҳиндистон диёрида дунёга келган бўлса-да, аслида муаллифлари ўзбек авлодларидир. Тақдирга шукроналик билан қайд этиш мумкинки, отабоболаримиздан мерос бўлиб қолган дўстлик анъаналарини халқларимиз бугунги кунда ҳам гард қўндирмай ардоқлаб келаётир. Албатта, бу дўстлик саъй-ҳаракатларининг ибтидоси, тамал тоши ва сарчашмаси китобдир. Халқларни китоб орқали таништиришдек қутлуғ ва савобли иш ҳам навбатида жонбозликни, фидойиликни талаб этади.

Ҳинд ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш масъулияти Манзар Салим юрагига анчадан бери илҳом бағишлаб келади. 1975 йили илк бор ўзбек тупроғига қадам қўйганида Марказий «Радуга» (олдинги «Прогресс») нашриётининг Тошкент бўлими бу меҳнатсевар ижодкорни самимий кутиб олди. Урду ва инглиз тиллари бўйича малакали мутаржимлар ва таржимонлар, фан арбоблари, ўз соҳасининг чуқур билимдонлари билан бўлган суҳбатлардан сўнг Манзар Салим меҳнат, фақат меҳнат қилишни кераклигини чуқур ҳис этди.

Шу учрашувдан кейин Манзар Салим таржимон сифатида нашриётда ишлаш учун Ҳиндистоннинг Лакҳнав шаҳридан Тошкентга оиласи билан кўчиб келди. Бу гаплар айтишгагина осон. Мусофир юртда турмуш кечириш, ҳаёт икир-чикирлари, қийинчиликларини енгиб яшаб, маҳаллий халқ тилини, урф-одатини тинимсиз ўргана бориб, шу халқ ҳаётига оид роману қиссаларни, шеъру достонларни урду тилига ўгириш — ўзига хос бир қаҳрамонлик эмасми? Унинг ўзи эътироф этишича, Тошкентнинг дўстпарвар халқи унга руҳ ва қувват бағишлади. Ҳиндистонда «Қовмий аваз» («Халқ овози») рўзномасида ишлаб орттирган тажрибалари, дўст билан қўлни-қўлга бериб ҳалол меҳнат қилишлари қийинчиликларни енгиб ўтишда жуда қўл келди.

Шу йиллардан бошлаб ўз Ватанида ва Ўзбекистон жумҳурияти рўзнома ва мажаллаларида тез-тез Манзар Салим имзоси остида шеър ва мақолалар кўзга ташлана бошлади. Қадимий ва навқирон шаҳарлар — Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива осори атиқалари, кўҳна ёдгорликлари ҳақида Ҳиндистон рўзнома ва ойномаларида Манзар Салим гоҳ Ўзбекистоннинг кечаги кунидан ҳикоя қилса, гоҳ ўзбек халқининг турфа урф-одатлари, ўлмас анъаналари, меҳмондўстлиги ҳақидаги ҳикояларни у Тошкент радиоси орқали ватандошларига ҳар ҳафта жўшиб-жўшиб сўзлаб берарди. Қисқаси, у Ўзбекистон Дўстлик жамиятининг муқаддас манзил деб ҳисоблар, Ўзбекистонни ўзининг иккинчи Ватани деб билади. Дарвоқе, Тошкентга кўчиб келгунига қадар ҳам она юртида Манзар Салимнинг еттита романи, бир қанча шеърий тўпламлари, танқидий мақолалари чоп қилинган, муаллиф ҳозир ҳам маърифатпарвар ёзувчи сифатида танилган эди. Деҳқон оиласида туғилиб ўсган бу заҳматкаш инсон бор-йўғи 23 ёшларидаёқ ўша даврдаги Лакҳнав тараққийпарвар адабий ташкилотининг масъул котиби даражасига кўтарилган эди.

Манзар Салим икки дўст юрт — Ўзбекистон ва Ҳиндистон халқлари юрагидаги меҳру муҳаббат риштаарини янада мустаҳкамлаш йўлида диёримизда узлуксиз ўн олти йил яшаб меҳнат қилган, икки дўст халқнинг маънан бойишига бел боғлаган ижодкордир. Унинг дастлабки таржима асарларидан намуна: Зулфиянинг бироз ғамгин ва бироз қувноқ оҳангдаги сеҳрли сатрлари урду тилида садо берди. Кейинги йилларда ҳинд китобхонлари Манзар Салим таржимасида қатор ўзбек адибларининг эҳтиросли асарлари билан танишдилар.

— Ўзбек шеъриятидаги барча шоирларнинг устози Алишер Навоий дейишади. Шоирлар Навоийни пир тутган экан, демак, сизнинг шеърият мулкингиздаги дахлсиз хазинангиз ҳисоби йўқ! — деб изҳор этгани ҳассос таржимон дилидаги ҳаяжонлари эди.

Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» романи таржимаси эса, Манзар Салим учун ўзгача бир ибрат мактаби бўлди, десак хато қилмаймиз. Унинг эътирофи:

— Мен ҳаётимда кўп муаллифлар билан бирга ишлашдим, уларнинг феъл-атворлари ҳам ўзгача, ҳар хил. Жаноб Қодировнинг «Бобур» («Юлдузли тунлар») асарини таржима қилаётиб, баъзи мулоҳазали ўринларга дуч келдим. Бу табиий эди, албатта. Жаноб Қодиров Бобурдан беш юз йил кейин яшаган, боз устига Бобур Ҳиндистонда ҳукмронлик қилган. Ҳиндистон — ҳарқалай менинг ўз диёрим. Китобдаги айрим ноаниқликларни (ўзим яққол билганларимни, албатта) муаллифга қандай айтсам экан, деб анча вақтгача андиша қилиб юрдим. Айтмасам, тағин бўлмасди. Юрак ютиб, фикримни изҳор қилганимда, муаллиф: «Минг раҳмат, устоз, мени катта хижолатдан қутқардингиз. Яна ҳар қанча тузатиш ва фикрларингиз бўлса, бемалол айтаверинг», — деди! Ахир, киройи шундай муаллифлар билан ишлаганингдан кейин илҳомингга илҳом қўшилмайдими!

Нашриёт режасига кўра, ўзбек халқ оғзаки ижоди намуналаридан «Алпомиш»ни урду тилига ўгириш лозим бўлиб қолди. Китоб мутаржимга берилиб, бунинг қалам ҳақи бироз ошиқроқ экани ҳам айтилди. Уч-тўрт кун ўтиб, Манзар Салим «Алпомиш»ни муҳарририятга қайтариб бераркан, оғир бир ҳаяжон билан шундай деди:

— Йўқ, менинг ўз ўқувчиларимни ҳам, ўзбек халқини ҳам алдаш ниятим йўқ. Бундай қийин жанрга мен умримда дуч келмаганман. «Алпомиш» билан жиндай танишиб, ўзбек халқининг ижодий мероси бу қадар бойлигидан яна бир карра ҳайратга тушдим! Хусусан, бу меросингизни пул ё бойлик эвазига таржима қилдираман деб уринмангиз ҳам. Бунинг учун мутаржим онадан ўзбек бўлиб туғилмоғи керак. Узр...

Ижодга, адабий меросга нисбатан бу қадар ҳалоллик билан ёндошиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермаса керак.

Ўзининг салкам ўн олти йиллик Тошкентдаги фаолияти давомида моҳир ҳинд таржимони **Манзар Салим шўро ва ўзбек муаллифларининг ўттиздан ортиқ асарини урду тилига маҳорат билан ўгирди.** У Тошкентда яшаганида юзлаб дўстлар орттирди. Ўн олти йил давомида «Азиз Тошкентим», «Менинг ўзбек дўстларим», «Сиз билан биз бир оила боласимиз» каби ибораларни тилдан қўймади.

Узоқ йиллик мусофирлик ҳаёти якунланиб, моҳир таржимон ўзининг ватанига қайтадиган пайт ҳам етиб келди. Хайрлашув чоғи Манзар Салим ўзининг самимий дил сўзларини қуйидагича ифода этган эди:

— Дўстларим, сизлар энди менинг чинакам дўстларим бўлиб қолдингиз. Мен Тошкентдан, Ўзбекистондан, Советлар мамлакатидан мингдан минг розиман. Менинг ижодий фаолиятим равнақига, бир ўғлим, уч қизимнинг олий билимли бўлиб, ҳам олим, ҳам одам бўлишига катта ёрдамини аямаган нашриёт маъмуриятидан, бошқа мутасадди ташкилотлардан, умуман Сизларнинг барча яхши одамларингиздан ўла-ўлгунча миннатдорман! Мен юртимга бориб дам олмоқчиман. Аммо, Сизлар ҳақингизда ёзишдан, гапиришдан, таърифингизни васф этишдан чарчамасман. Менга иккинчи она диёрим —Тошкент умримнинг сўнгги нафасигача илҳом бағишлаши аниқ. Сизларга ҳам доим омад ёр бўлсин. Дўстпарварлигингизга асло раҳна тушмасин. Минг раҳмат!

Йиллар, бир-бирига ўхшамаган йиллар... Яқинда Ҳиндистондан шундай мактуб келди:

«Азиз ўзбек дўстларим! Сизларни соғинаман, қўмсайман! Бутун оиламиз билан соғинамиз. Тақдирда бўлса тағин кўришармиз. Мен Ўзбекистон ҳақида китоб ёзаётирман. Таржимачилик фаолиятимни тўхтатганим йўқ. Бу ёққа келиб, ишларим ўн чандон кўпайиб кетди. Толиқишга, ёзмасликка ва таржима қилмасликка асло ҳақим йўқ экан. Сизнинг Манзар Салим».

Биз ҳам мўътабар рўзнома орқали моҳир таржимон, ўзбек адабиётининг ажойиб дўсти, тарғиботчиси Манзар Салимга янгидан-янги ижодий ютуқлар тилаб қоламиз. Унинг номзодини Алишер Навоий номидаги Давлат мукофотига муносиб деб биламиз.

С. СУЛТОНОВА,
чел эллар билан маданий алоқалар Ўзбекистон бўлими раиси.
А. БОБОХОНОВ,
«Шарқ» нашриёти директори.
М. МАҲМУДОВ.
«Шарқ» нашриёти бош муҳаррири, ёзувчи.
А. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
ҳиндшунос.

• ҲОСИЛ—91 •

Наманган районидаги Свердлов номли жамоа хўжалигида озуқа экинлари етиштириш оилавий пудратчилар зиммасига юкланган. Масалан Ўринбой Баҳромов оилавий звеноси 15 гектар майдондаги бедадан 220 центнердан ҳосил олишни мўлжалламоқда. Ҳозиргача беда уч марта ўрилди. Ҳосил эса гектар ҳисобига 140 центнерни ташкил этди.

Суратда: механизаторлардан Турдиали Отавалиев, Абдуғани Ортиқов ва Тоҳир Абдураҳимовлар.

П. АКБАРОВ олган сурат.

• *Машина теримига шаймисиз?*

УСТАХОНАЛАРДА ИШ ҚИЗҒИН

Ғўза парваришида ҳал қилувчи палла бошланди. Пахтакорлар ҳосилга-ҳосил қўшиш мақсадида ғўза чеканкасини эрта бошладилар. Ниҳол қатор орасига ишлов бериш, суғориш, ҳосили кам ғўза майдонларига «шарбат» суви оқизиш агротехниканинг барча қоидаларига мувофиқ олиб борилаётир. Кўпгина майдонларда ғўзаларнинг ҳар тупида 8—9 тадан кўсаклар ҳосил қилинди. Машина теримига ажратилган майдонларда бегона ўтлар таг-томири билан юлиб ташланмоқда.

58 ўрнига 60 минг тонна чўл дурдонаси етиштиришга сўз берган Ульянов райони пахтакорлари 23 минг 600 гектар ердаги ўрта ва ингичка толали ғўза ниҳолларига тўрт марта ишлов ўтказдилар, икки марта қондириб суғордилар. Ипак пахта ўстираётган агроучасткалар, бригада ва звено бошлиқлари ҳозирдан машина терими кўзлаган ҳолда иш тутмоқдалар.

Бу йил район хўжаликларида 500 дан ортиқ машина теримда қатнашади. Улар ёрдамида 41 минг ўрнига 50 минг тонна пахта териб олиш режалаштирилмоқда. Йиғим-теримда қатнашадиган машиналардан 300 дан кўпроғи сифатли ремонтдан чиқарилди.

«Партия XX съезди», «Қашқадарё», «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги» «111 интернационал», «Пахтакор», Дзержинский номли давлат хўжаликларида машиналар ремонти қизғин. Устахоналарда ишлаётган ремонтчилар эҳтиёт қисмлар билан таъминланмоқда. Механизаторлар машиналарни аниқ ва пухта созлашмоқда. Бу хўжаликларнинг таъмирлаш устахоналарида ремонтчилар бригадаси тузилган. Уларга иссиқ овқат, чой тайёрлаб берилмоқда.

Аммо, «Ғалаба», «СССР 60 йиллиги», «Наврўз», «Москва» давлат хўжаликларида машиналар ремонти суст олиб борилмоқда. Бу хўжаликларда 35—40 фоиз терим машиналари таъмирланган, холос. Тайёрлари ҳам нуқсонлардан ҳоли эмас. Устахоналарда ремонтчиларнинг унумли ишлашлари учун шароит яратилмаган. Пахта териш машиналари учун моторлар етишмайди. Бу ҳақда хўжаликларнинг бош муҳандислари, устахона мудирлари жиддий бош қотирмаяптилар.

Ж. ЮСУПОВ.

СУҒОРИШ ТЕХНИКАСИ БИЛАН ТАНИШУВ

Республика Қишлоқ хўжалик вазирлигининг ташаббуси билан Андижон гидромелиорация техникумининг ўқув хўжалигида янги суғорув машиналари, қурилмалари ва технологияларига бағишланган кўргазма-семинар бўлди.

Бу ерда Фарғона водийси вилоятларидаги хўжаликларнинг ирригаторлари, гидротехниклари ва агрономлари қисқа муддатли мактабни ўтадилар. Машғулотларни Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги ўрта бўғин мутахассисларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш хўжалик ҳисобидаги тармоқ ўқув маркази, шунингдек «Радуга» бирлашмаси, Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот илмгоҳи, «Узагроинформ» ходимлари олиб бордилар.

Ўқув марказининг директори Т. Н. Руденконинг айтишича, зонал кўргазма-семинарнинг мақсади экинларни суғориш билан банд бўлган кишиларни республикадаги мавжуд янги суғориш техникаси билан таништиришдан иборат. Бу эса деҳқончилик маданиятини оширишга, сув ресурсларини тежашга имкон беради.

Навбатдаги машғулот август ойида Сирдарё вилоятидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» давлат хўжалигининг намунавий участкаси базасида ўтказилади.

(ЎзТАГ).

АЛЛО, САЙЁРА!

Япониянинг «Нек» фирмаси Ўзбекистон ССР Алоқа вазирлигининг буюртмасига биноан халқаро йўлдош алоқаси учун ускуна тайёрлай бошлади. Бу ускунанинг дастлабки туркуми келаси йилнинг февралида жумҳуриятимизга келиши керак. Ўшанда ускунани ўрнатиш бошланади, бу эса амалда жаҳондаги исталган мамлакат билан бевосита каналлар орқали алоқанинг барча турларидан фойдаланиш имконини беради.

Тошкент ишбилармонлар учрашуви чоғида халқаро йўлдош алоқаси зарурлиги жуда сезилиб қолди. Корчалонлар Москва орқали ўз фирмалари билан телефонда боғланишлари учун икки кунлаб вақтларини сарфлашга мажбур бўлишди. Бу эса, табиийки, уларда тушунмовчиликни келтириб чиқарди, бир қанча ноқулайликлар юзага келди.

«Узпроммашимпэкс» ташқи савдо бирлашмасининг мутахассислари ўзлари учун «Қулай» ижрочини — «Нек» фирмасини топгунларича қанчадан — қанча овора бўлдилар. Ваколат қилинган икки воситачи — бирлашма билан Япония «Мицуи» фирмаси ўртасида Ўзбекистон учун фойдали шартнома тузилди.

Ана шу амалий ишларни рўёбга чиқаришда «Узвнешэкономбанк» унга охирги нуқтани қўйди. Мамлакатимизда ўтказилган банк ислоҳоти, жумладан «Ўзбекистон ССРда банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги қонун» мазкур муассасага эркин фаолият кўрсатиш учун катта ҳуқуқ берди. Натижада «Узвнешэкономбанк» «Бэнт оф-Токио» ҳисобига катта миқдорда пул ўтказиши учун атиги икки кун керак бўлди. Агар ҳисоб — китоблар СССР ташқи иқтисодий банки орқали эскичасига олиб борилганида, фирма ўз пулини олгунича бир — икки ой ўтиб кетарди.

Бундан қандай хулоса чиқариш мумкин? Ишларни олиб боришга уқув билан, замон талаби асосида ёндашувгина жумҳуриятимизга жаҳон бизнесида тенг ҳуқуқли шерик бўлиш имконини беради. **(ЎзТАГ).**

Бағдод районидаги «Москва» давлат хўжалиги аъзолари 170 гектар ерга маккажўхори экиб, уни меҳр билан парваришлашди. Айниқса ижарачи Муҳаммадюсуф Ғойназаров даласида мўл ҳосил етилди. У ҳар гектар майдондан режадаги 350 центнер ўрнига 500 центнердан кўкпоя йиғиштириб олишга бел боғлади.

Суратда: Муҳаммадюсуф Ғойназаров хўжалик бош муҳандиси Наримон Аҳмаджонов билан.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

• *Мавзуга қайтиб*

ШУҲРАТНИНГ ТИКЛАНИШИ

ЁХУД ЖУМҲУРИЯТ ҚОРАКЎЛЧИЛИК МАҲСУЛОТИНИ ЖАҲОН БОЗОРИГА ЧИҚАРИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛАР ХУСУСИДА

Қоракўл терига хорижлик харидорлар кўпаймоқда.

Қўшма корхона самараси: хом ашёдан —тайёр маҳсулот.

Рентабеллик даражаси — яйлов ҳолатига боғлиқ.

Чўпон-чўлиқларга ғамхўрлик — қоракўлчилик истиқболини белгилайди.

Бухоро вилояти бўйича ўз мухбиримиз Нусратилло Наимов рўзномадаги фаолиятини бир неча йил муқаддам шу мавзуда ёзилган «Шуҳратнинг сўниши» номли мақоласи билан («Совет Ўзбекистони» 1985 йил, 31 июль) бошлаган эди. Орадан олти йил ўтгач, у яна мавзуга қайтди.

Бухоро қоракўли — юртимиз шуҳрати. Азал-азалдан буҳоролик савдогарлар бу ажойиб териларнинг довруғини оламга таратишган. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида ҳам Бухорода қурилган дастлабки саноат корхоналаридан бири—қоракўл тери ошлаш заводи бўлди. Келгусида унда нафақат териларга дастлабки ишлов бериш, балки тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш режалари ҳам тузилган эди.

Афсуски, маъмурий-буйруқбозлик шароитида бу режалар ярим йўлда қолиб кетди. Бухоро қоракўл терининг хом ашё базасигина бўлиб қолаверди. Ўзбекистон чорвадори минг машаққат билан етиштирган ўз маҳсулотининг қанча қисми чет элга сотилиб, бунинг эвазига қанча даромад кўрилишидан тамоман бехабарлигича қолаверди.

«Узкаракульпром» вилоят бирлашмаси мутахассисларининг айтишига кўра, айни маҳалда унинг ҳар бир донаси жаҳон бозорида 17—18 доллар атрофида баҳоланмоқда. «Қоракўлча» навининг эса нархи 35 доллар. Аммо ҳозиргача хом ашёнинг қанча қисми чет элга пуллнаётганидан оддий меҳнаткаш бехабар. Ундан олинаётган даромад тақсимоти тўғрисидаги маълумотлар пўлат сейфларда сақланмоқда. Илгари ҳар йили 1 миллион донага яқин тери Москва вилоятидаги Ростокино мўйначилик комбинатига жўнатиларди. Натижада тери етиштириш машаққатини бухоролик чўпон чекиб, даромаднинг қаймоғи марказда қолмоқда эди. Бозор иқтисодиётига кўчиш шароитида бухоролик қоракўлчилар бунга чек қўйишга қатъий бел боғлашди. Деярли бир йил мобайнида Совет — Греция қўшма мўйначилик корхонасини ташкил қилишга ҳозирлик кўрилди.

Бухоро қоракўл тери ошлаш заводига кириб борганимизда худди шу қўшма корхонанинг очилиш маросими устидан чиқиб қолдик. «Бухоро — Омега» қўшма корхонаси Тошкент Моделлар уйининг манекенчи қизлари ёрдамида тиккан дастлабки маҳсулотларини вилоят жамоатчилиги вакиллари олдида намойиш қилаётган экан. Ўрта ёшлардаги мўйловли йигит биз билан кулимсираб танишар экан, зарҳал ҳошияли визит карточкасини узатди. Унинг тескари томонида Грециядаги «Омега — Фурс» фирмасининг Нью-Йоркдаги йирик дўкони манзилгоҳи битилган эди.

Жаноб Георгий Старомайтис мўйначилик буюмлари тикишга ихтисослашган шу фирманинг бошлиғи. Фирма жаҳонга машҳур кўпгина шаҳарларда ўз магазинларига эга. Унинг ташаббуси билан узоқ Эллададан келган йигит-қизлар бухоролик қоракўлчилар билан ҳамкорлик қилишга киришдилар. Ҳозирча қўшма корхона завод цехларидан бирида бир неча хонани эгаллаган, холос. Бу ерда 15 нафар грек мутахассиси ва 20 нафар бухоролик йигит-қизлар ўзаро ҳамкорлик қилишмоқда. Цехларни айланар эканмиз, сержило қоракўл терилар моҳир қўллар остида қандай қилиб энг замонавий бичимдаги пўстин ва нимчаларга айланишини ҳавас билан томоша қилдик. Қўшма корхонада қоракўлчилик ишлаб чиқаришига хос чанг-тўзон, шовқин сурондан асар ҳам йўқ. Хориж техникаси мукаммал. Нурали Аҳмедов, Саъдулла Шарипов, Истат Жумаева, Муяссар Иброҳимова, Роҳила Гадоева, сингари бухоролик ёшлар немис, япон, инглиз бичиш ва тикиш дастгоҳларида ишлаш кўникмасини ҳосил қилишмоқда. Ҳар бир грек мутахассиси уч кишига касб ўргатмоқда.

Бухоро қоракўл тери ошлаш заводининг директори Нурулла Нарзуллаев қўшма корхонага раҳбарликни ҳам ўз зиммасига олган.

-- Бу йил дастлабки 100 минг дона теридан 5 мингта буюм тикишни режалаштирганмиз, — дейди бош директор биз билан суҳбатда. — Бу пўстинларнинг ҳар бири чет элда 700—800 доллардан сотилмоқда. Қўлга киритилган фойдани иккала томон тенг баҳам кўряпти. Яқин келажакда эса ҳамкорлик миқёсини беш баравар кўпайтириш, корхона иқтисодиётини янада юксалтириш ниятидамиз...

Яхши ният — ярим давлат, дейишади. Нурулла аканинг сўзларини тинглар эканман, бундан олти йил муқаддам шу корхонада гувоҳ бўлганим бошқа манзара кўз олдимда намоён бўлди. Ўшанда завод ишчилари ҳар куни корхона омборхоналарида қалашиб ётган юз минглаб дона паст сифатли териларни куя емаслиги учун шамоллатиш билан овора эдилар. Истеъмолчилар давлат стандарти талабларига жавоб бермайдиган, ҳажми кичик, жингалаклик даражаси паст териларни харид қилишдан бош тортишмоқда эди.

Булар бари бўғоз бия қонидан тайёрланган зардоб (СЖК)нинг касофати эди. Ўшанда бундай препаратни меъёридан зиёд фойдаланиш оқибатида қоракўл қўйлар наслига катта путур етказилди. Бухоро қоракўлининг жаҳон бозоридаги мавқеи пасайиб, хом ашё мўйначилик корхоналари омборхоналарида катта миқдорда тўпланиб қола бошлади. Шунинг учун ҳам бундан олти йил муқаддам ёзилган мақоламизга биз «Шуҳратнинг сўниши» деб сарлавҳа қўйган эдик. Энди бўлса, қайта тикланаётган шуҳрат тўғрисида мамнуният билан гапириш жоиздир.

Зеро, бунга эришиш учун қоракўлчилар кўпгина машаққатлар чекишди. СЖК препарати тақиқланганидан кейин қўйлар наслини тиклаш учун кўп йиллар қаттиқ иш олиб боришга тўғри келди. Бу иш энди ўз самарасини кўрсатмоқда. Шу йилги тўл мавсумида вилоятдаги қоракўлчиликка ихтисослашган хўжаликлар ҳар 100 бош совлиқдан ўрта ҳисобда 104,4 тадан қўзи олишди. Миқдор жиҳатидан бу рекорд эмас, албатта. Аммо бу аъло навли, бозори чаққон терилардир.

Вилоят бўйича энг юқори кўрсаткичларга Конимех районидаги «КПСС XV съезди» ва «Шофиркон» давлат наслчилик хўжаликлари эришдилар. Мазкур меҳнат жамоаларида ўртача кўрсаткич 120—123 бош қўзини ташкил қилди. Бундай юксак натижаларнинг асоси яйловнинг бойлигидир.

Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган ишбилармонларнинг халқаро учрашувида кўпгина бизнесменлар қоракўл тери харид қилиш хоҳишини билдиришди. Жумладан, Туркиядан келган Орифжон ўғли қоракўл теридан тикилган маҳсулотларни жаҳон бозорига чиқаришдаги ҳамкорлик режаларини баҳам кўрди. Швецария фирмаларидан бири Бухоро қоракўл тери ошлаш заводидан хом ашёнинг каттагина миқдорини сотиб олиш истагини изҳор қилди.

Бундай хоҳиш-истаклар «Узглавкаракульпром» бирлашмаси номига тобора кўплаб келмоқда. Яқин келажакда қоракўлчилик аукционини Ленинграддан Бухорога кўчириш тўғрисида хайрли режалар тузилмоқда. Бу эса хорижлик харидорларни янада кўпайтириши шубҳасиздир. Энди ҳамма гап табиат юртимизга инъом этган бу бойликларни етиштиришни янада кўпайтиришга бориб тақалади. Яйловларнинг ҳолатини ҳал қилувчи даражада яхшиламай туриб бунга эришиш амри маҳол. Вилоятнинг деярли 12 миллион гектарлик яйлов майдонида 1 миллион 650 мингдан зиёд қўй-эчки, 10 минг от, 11 минг туя, 1,5 минг бош қорамол парвариш қилинмоқда. Ҳар бир мол бошига ўрта ҳисобда 7 гектардан кўпроқ яйлов майдони тўғри келаяпти, холос.

Агар жумҳурият бўйича бу кўрсаткич 4,5 гектарни ташкил қилиши ҳисобга олинса, бухоролик қоракўлчиларнинг аҳволи яхши бўлиб кўринади. Бироқ яйлов деб номланган майдонларнинг аксарият қисми гиёҳ ўсмайдиган қумликлардан иборат. Масалан, Свердлов номли, «Кўкча» давлат наслчилик заводларида ҳисоботларга кўра, қўй бошига яйлов майдони 4—6 гектарни ташкил қилса, амалда эса 1 гектардан кўп эмас. Чунки қолган майдонлар гиёҳсиз тақир ёхуд қум барханларидир. Устига-устак мазкур хўжаликлар яйловларида ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланаётган СССР Ўрта машинасозлик ва Газ саноати вазирликлари яйловни қайта тиклаш ташвишларидан ўзларини мутлақо соқит қилмоқдалар.

Қоракўлчилик хўжаликларининг рентабеллик даражаси ҳам яйловнинг ҳолатига бевосита боғлиқдир. Чунончи, биз юқорида илғорлар қатори тилга олган «Шофиркон», «КПСС XXV съезди» давлат наслчилик хўжаликларида рентабеллик даражаси 65—75 фоизни ташкил қиляпти. Свердлов номли, «Қизил равот» «Қоракўл» каби давлат хўжаликларида эса бу кўрсаткич 2,5—7 фоиз атрофида бўлмоқда. Жумладан, «Шофиркон» давлат наслчилик хўжалигида қўй бошига 2,4 гектардан яйлов тўғри келади, лекин бу сара яйловлардир. «Қизил равот» совхозида 16,5 гектардан тўғри келса ҳам бу ниҳоятда қуруқ яйловлардир. Айниқса, Учқудуқ районидаги яйловларнинг аҳволи ночор. Бунинг оқибатида мазкур райондан бешта хўжалик режа даражасидан паст натижаларга эришмоқда. Улардан бири — «Мингбулоқ» давлат хўжалигида бу йилги қўзилатиш мавсумида ҳар 100 совлиқдан атиги 74 тадан қўзи олинди.

Табиий муҳитдаги зарарли ўзгаришларнинг ҳам бунга катта таъсири бор. Кейинги йилларда саҳронинг иқлим шароитларида салбий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Шу йилнинг баҳорида чўпонлар табиатдан беҳуда ёмғир кутишди. Май ойининг охирида ёққан дўл-ёмғирлар эса қуруқ келган баҳор шароитида униб чиққан ўт-ўланларни ҳам ер билан яксон қилди. Худди ўша кунлари биз «КПСС XXV съезди» давлат хўжалиги яйловларида йириклиги ёнғоқдек келадиган дўлнинг ёғишини ўз кўзимиз билан кўрдик. Саҳро оқсоқоллари илгари бундай табиий офатлар бўлганлигини эслай олишмайди.

Бу асосан Орол денгизида содир бўлаётган жараёнларнинг таъсири, албатта. Бунинг оқибатида саҳродаги кўпгина қудуқлар қуриб қоляпти. Қўйларни суғориш учун ўта чуқур қудуқлар қазишга эса ускуналар етишмайди.

Яйлов самарадорлиги пасайиб боришини далиллаш учун айрим рақамларга мурожаат этайлик. Агар бундан 20—30 йил муқаддам ҳар гектар яйлов ҳосилдорлиги ўрта ҳисобда 3,7—4,2 центнерни ташкил қилган бўлса, ҳозир 1 центнердан ошмаяпти. Бу ҳам етмаганидек, маҳаллий аҳоли ёқилғи етишмаслиги оқибатида кўплаб миқдорда саксовулни ўтин учун ғамламоқда. Бундан ҳам зиёда чўл гиёҳлари эса ҳар йили эрта баҳорда пиллачилик эҳтиёжлари учун чопиб олинмоқда.

Умуман, таъбир жоиз бўлса, яйловни шафқатсиз талаш давом этяпти. Бу нақадар оғир оқибатларга олиб келиши мумкинлигини ҳеч ким тасаввур этмаяпти. Бундай аҳволга чек қўйишнинг амалий тадбирларини зудлик билан кўриш лозим. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, саҳрода фитомелиорация тадбирларини ўтказиш, ёввойи ўт-ўланлар экиш ва яйловни муҳофазалаш тўсиқларини вужудга келтириш учун ҳар йили камида 5—6 миллион сўмдан маблағ ажратиш керак. Шунингдек, яйловга сув чиқариш, артезиан қудуқлари қазиш, водопровод ўтказиш мақсадларига ҳам камида 3,5—4 миллион сўмдан маблағ топиш керак бўлади. Чўпон-чўлиқларнинг турмуш шароитини яхшилашга эса камида бюджет маблағларидан 27—28 миллион сўм ажратиш талаб қилинади...

Яйловга, унда яшаб ишлаётган кишилар эҳтиёжига тегишли ғамхўрлик кўрсатилган тақдирдагина биз қоракўлчилик истиқболини белгилашимиз, унинг шуҳратини қайта тиклашимиз, шунга мувофиқ тарзда жумҳуриятимиз учун катта иқтисодий самара кутишимиз мумкин.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЧЕРНОБИЛЬ БОЛАЛАРИГА

Саховатли Андижон заминида пишиб етилган мевалар Белоруссиянинг Гомель вилоятига — Чернобиль атом электр станциясида рўй берган авариядан жабрланган болаларга бепул жўнатилди.

Туркистон ҳарбий округининг юк самолёти 20 тонна янги сабзавот ва мева билан мамлакатимиз ғарбига йўл олди.

(ЎзТАГ).

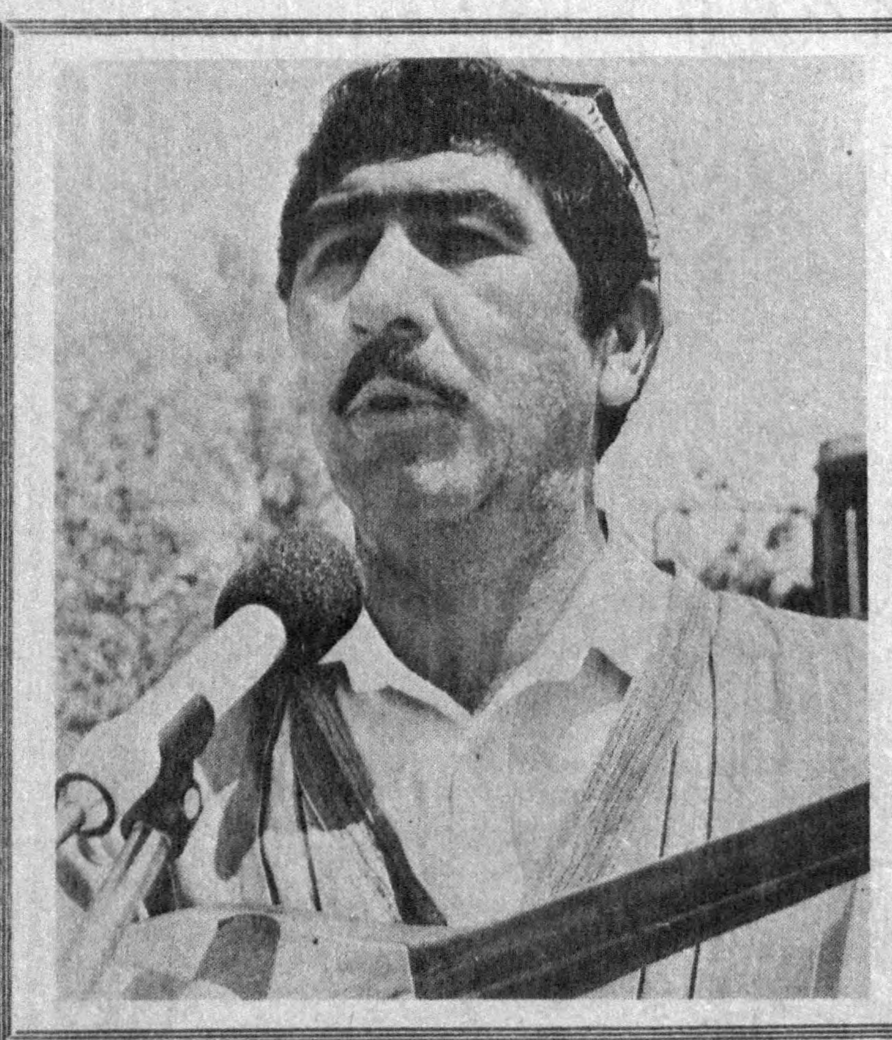

*

Самарқандда халқ ижодкори Фозил Йўлдош ўғли таваллудининг 120 йиллиги кенг нишонланди. Ана шу тантана кунларида вилоят бахши-шоирларининг танлови — ижодий кўриги ҳам уюштирилди. Унинг қатнашчилари устоз ижро этган, яратган достонлардан парчалар куйлаш билан бирга ўзлари ҳам янги асарлар намойиш қилдилар.

Суратда ижодий кўрик-танлов ғолибларидан бири Зиёдулла бахши (Ислом шоирнинг ўғли) ўз маҳоратини намойиш этмоқда. Иккинчи суратда эса, юбилей тантаналари очилиши арафасидаги манзарани кўриб турибсиз.

Т. ДАВЛАТОВ олган суратлар.

*

ХАЙРЛИ САФАР

Куни кеча «Ёш ленинчи» рўзномаси томонидан уюштирилган «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» деб номланган илмий экспедиция сафарга чиқди. Унинг номидан ҳам кўриниб турибдики, улуғ бобомиз Амир Темур юрган йўлларни илмий нуқтаи назардан чуқур ва атрофлича ўрганиш экспедициянинг асосий мақсадидир.

Сафарга чиққанлар орасида адабиётшунослар, фольклоршунослар, тарихнавислар, ишчилар, савдо-тижорат ходимлари, журналистлар бор. Дастлабки сафар Тошкент — Темур дарвоза — Жиззах — Самарқанд — Шаҳрисабз — Яккабоғ — Тарағли — Хўжаилғор — Тошқўрғон. Мироқи — Китоб — Лангар — Чироқчи — Қамаши — Деҳқонобод — Ғузор — Қарши шаҳарлари бўйлаб ўтади. Санаб ўтилган йўл бўйлаб Темур ва темурийлар номи билан бевосита боғлиқ катта тарихий-амалий аҳамиятга молик жойларнинг меъморий обидаларини илмий жиҳатдан ўрганилади. Айниқса, мақбаралар, карвонсаройлар, мачитлар, бозорлар яхшилаб кўздан кечирилади. Темур ва темурийларга оид илк манбалар — қўлёзма китоблар, тарихий солномалар, хаттотлик санъати намуналари, халқ оғзаки ижоди, амалий санъат, этнография ва шунга ўхшаш бошқа манбаларга жиддий эътибор бериш ҳам экспедициянинг илмий йўналишини ташкил этади.

— Маълумки, «Буюк ипак йўли»нинг энг катта йўналиши Темур ва темурийлар ҳукмрон бўлган минтақалардан ўтган бўлиб, ўша даврда ўлкамиз гуллаб-яшнаган эди, — дейди экспедиция раҳбари, фольклоршунос олим Малик Муродов. — Шунинг учун яшнаган водийлар эгаллаган жойларни ўрганишимиз керак. Бинобарин ўтмишга яна бир назар солиш, меросимизни ўрганиш, жумҳуриятимизнинг бугунги ва келажаги ҳақида қайғуришни ҳар бир фуқаро қалбида жўш урдиришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик.

Экспедиция қатнашчилари сафар давомида турли баҳс-мунозаралар, савол-жавоблар, адабий-бадиий чиқишлар, илмий семинарлар ўтказишни мўлжаллаб қўйишди. Экспедиция давомида тўпланган материаллар китоб ҳолида чоп этилади. Кейинчалик темурийлар қадамжоларини халқаро туризм объектларидан бирига айлантириш кўзда тутилган.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

• Спорт

МУСОБАҚА ОЙНАСИ

● ШАХМАТ. Швейцариянинг Бьени шаҳрида халқаро мусобақа давом этаётир. Унда совет шахматчилари Алексей Широв ва Евгений Бареев пешқадам. Сўнгги турда Широв швециялик Андерссон билан дуранг ўйнади. Бареевнинг америкалик шахматчи Кристиансен билан учрашуви кечиктирилди.

Биринчи ўринда бораётган Широв ҳисобида етти очко бор.

ЭРКАБОЕВНИНГ «200 КУНИ»

ТОШКЕНТДА МАҲАЛЛИЙ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИДА ТАРТИБ ЎРНАТИШГА ДОИР НОЁБ ДАСТУР АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

Чимкент йўли ДАИ пости жойлашган қисмида ярим кечадагина ҳаракат тўхтади, ҳолдан тойган навбатчилар эрталабки тиғиз ҳаракат бошланишидан олдин бир пиёла аччиқ чой ичиб бироз ҳордиқ чиқариш учун мўъжазгина хонага тўпландилар. Шу тобда бирдан эшик тақиллади. Ҳаёлига ҳеч бир шубҳали нарса келмаган старшина ким тақиллатганини билиш учун ташқарига чиқди. Шу дақиқада Тошкент четида тонг сукунатини отилган тўппонча товуши бузди.

Отишма юз берган жойга етиб келган милициянинг кучайтирилган нарядлари (уларни ўқ овозидан уйғониб кетган шу атрофдаги уйларда яшовчилар чақиришган эди) ДАИ уч инспекторининг қонга беланган жасадини топди. Тревога билан оёққа турган ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари бир неча соатдан кейиноқ қотиллар изига тушди. Улар қўшни минтақалардан келган одамлар эди. Соқчиларнинг қуролларига эга бўлиш учун улардан ваҳшиёна ўч олдилар, бу қуроллардан келгуси «ишларда» фойдаланмоқчи эдилар. Бахтимизга, бунга муваффақ бўлишмади, чунки ашаддий жиноятчилар бир неча кундан сўнг қўлга олинди.

Чимкент йўлидаги фожиада Тошкент давлат автоинспекцияси сўнгги йилларда энг кўп жудоликка учради, афсуски бу сўнггиси эмасди. Жиноятчилар ўзлари олиб қочган автомашинада таъқибдан қочиб қутулмоқчи бўлишганда уларнинг йўлини тўсган соқчи ҳам ҳалок бўлди. Яқиндагина янги «Жигули» учта пост ёнидан ўқдек отилиб ўтди ва гавжум жойга яқинлашиб қолди. Даҳшатдан эс-ҳушини йўқотиб қўйган жиноятчининг йўлини таёқ ушлаган ёш сержант сўнгги дақиқаларда тўсмаганида эди, оқибати жуда даҳшатли бўларди. Сержант ўз ҳаётини қурбон қилиб, кўп йўловчиларни ўлим даҳшатидан сақлаб қолди.

Бундай мисоллар жуда кўп. Сўнгги вақтда кўп жиноятларда автомобиль транспортидан фойдаланилмоқда, бинобарин ДАИ ходимлари беихтиёр жиноятчиликка қарши курашнинг олдинги маррасига чиқиб қолдилар. Қизил чироққа қарамай ўтиб кетиш, тезликни ошириш, йўл ҳаракати қоидаларини ўта қўпол равишда бузишлар оддий ҳодиса бўлиб қолди. Автомобилларни кўплаб ўғирлаб кетиш ва кейинчалик катта пул эвазига эгаларига қайтариб бериш автомотоҳаваскорлар учун ҳақиқий кулфатга айланди. Машиналарни олиб қочувчилардан энг пухта сигналлар ҳам, қулфлар ҳам машинани асраб қололмайди. Энг даҳшатлиси шундаки, кўчаларда ва йўлларда юзлаб одамларнинг ёстиғи қуриди, минглаб одамлар мажруҳ бўлиб қолди.

Вазиятни ўзгартиришга ҳеч ким уриниб кўрмади, дейиш нотўғри бўлур эди. Рейдлар, кўриклар мунтазам ўтказилди, пост инспекторлари, ДАИ патрул машиналари сони мунтазам кўпайтирилди. Лекин вазият яна эски изга тушаверди.

Янгича чоралар кўриш талаб қилинарди. Тошкент ДАИ бошқармасининг янги бошлиғи Аҳмаджон Эркабоев шундай чораларни таклиф қилди, у икки юз кунга мўлжалланган ва худди шунча банддан иборат дастурни ишлаб чиқди. Эркабоев эса янги лавозимда ўз фаолиятини кутилмаган тусда бошлади: шахсий составнинг тўртдан бир қисмини ҳар куни вақтни йўлларда эмас, балки спорт залида ўтказишга мажбур қилди. Сўнгра аттестация бошланди. Бунинг оқибатида айрим ходимлар ишдан бўшатилди.

— Бизнинг ишимизда фақат моҳир кишилар ишлаши керак, — деб тушунтиради Аҳмаджон Эркабоевич.

Фарғона фожиаси кунларида тревога билан биринчи гуруҳ таркибида ўша ерга борганида ўқувчиларнинг қандай ҳаракат қилишини кўп кўрган эди. Ўша кунлардан хотира сифатида фотосурат қолган, суратда у ўша вақтдаги майор СССР Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлари қўмондони генерал-полковник Шаталин билан турибди, кези келганда қўмондон Аҳмаджоннинг командирлик фазилатларини алоҳида таъкидлаганини айтиб ўтиш керак.

Эркабоев дастурининг янгилиги шундаки, унда йўл ҳаракати қоидаларига риоя этилиши учун кураш йўлларнинг аҳволи, транспортнинг техникавий ҳолати билан ўзаро боғлиқ қилиб қўйилган. ДАИ фаолияти учун бошқа мезонлар ҳам жорий этилмоқда.

— Биз ялпи кўрсаткич учун ишлар эдик, бу эса кўпинча қўшиб ёзиш, йўл қоидалари бузилганлигини тўқиб чиқаришга мажбур қиларди, — дейди Эркабоев. — Бундай шароитда нопок кишилар ўзларини эркин ҳис этишарди. Энди эса ишга энг муҳим кўрсаткичга қараб баҳо берилади. Бу — маст ҳолда машина бошқараётган ҳайдовчиларни, темир йўл билан кесишган жойлардан ўтиш қоидаларини бузувчиларни, транспортни давлат белгиларисиз ҳайдовчилар ва бошқаларни аниқлашдир. Санаб ўтилган қоидабузарликнинг бирортасини ҳам тўқиб чиқариб бўлмайди, чунки қоидани бузган аниқ одам, гувоҳ, экспертиза бўлиши керак.

Яқинда ташкил этилган ҳаракат хавфсизлиги жамғармаси тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Тошкентдаги саноат корхоналари ва кооперативлар бу жамғармага хомийлик қилмоқдалар. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ махсус ҳисоб варақасига 200 минг сўмдан ортиқ пул ўтказдилар. Маблағнинг асосий қисми йўлларни, чорраҳаларни техникавий жиҳозлашга, давлат автоинспекциясининг ўзига, махсус техника, алкометрлар сотиб олишга сарфланади.

Ҳайдаб қочилаётган транспортни ўз вақтида аниқлаш имконини берадиган «Пеленг» тизимини барпо этиш тугалланай деб қолди. Машинани ҳайдаб қочиш ва бошқа жиноятларга қарши курашадиган махсус бўлинмалар ташкил этилди. Ходимлар талабчанлик билан танлаб олингандан сўнг қўл жанги, қуролни ишлатиш, шошилинч мудофаа, қўлга тушириш усулларига ўргатилди. Йил бошидан буён махсус бўлинма машинани ҳайдаб қочгани учун бир неча ўн кишини ушлади. Чунончи, ҳайдовчи асабини фалаж қилувчи газ билан гаранг қилиб қўйган номаълум кишилар бир кеча-кундузда топилди. Таҳлил этиш йўли билан шаҳарнинг энг хатарли районлари аниқланди ва назорат қилинмоқда, машиналарни ҳайдаб қочиш сони фараз қилинмоқда. Ўғирланган машиналар қисмларга ажратилиб ташланадиган кўпгина «яширин» устахоналар аниқланди. Бунинг устига фақат махсус бўлинмаларгина эмас, давлат автоинспекциясининг барча шўъбалари унумли ишлай бошлади.

Йўл хизмати полкининг инспекторлари сержантлар И. Забродин ва А. Каримов Киров районида соқчилик қилаётган пайтларида ВАЗ-2101 автомашинасини қувлаб, уни тўхтатдилар. Рулни бошқараётган М. Зоировнинг ҳайдовчилик гувоҳномаси йўқ экан, текшириш чоғида транспорт воситасининг агрегатлари ўғирлаб олинганлиги аниқланди.

Яна бир қизиқарли воқеа: Октябрь районида ВАЗ-2101 маркали зангори тусдаги автомашина ҳайдаб қочилди. Йўл-соқчилик полкининг сержантлари С. Омонбоев, К. Раҳимов, И. Ҳакимжоновдан иборат экипажи йигирма минутдан сўнг машинани топди ва уни олиб қочган одамни ушлади.

Давлат автоинспекцияси фаолиятини четдан туриб ғоят диққат-эътибор билан кузатиш ҳам ДАЙ учун кунлар қандай кескин ва фожиали ўтиши ҳақида тўла тасаввур бермайди. Равшанки, мен экипаж таркибидан чиқиб ҳамма нарсани ўз кўзим билан кўрмаслигим мумкин эмас.

Йўл-патруль хизмати полки командирининг ўринбосари майор Жамол Дадажонов милицияга қарашли янги «Жигули» кабинасига одатдагидек ўрнашиб ўтирар экан, қўллари билан ёнига ўтиришга ишора қилди. Рация мурвати шиқиллаб машина ичида диспетчернинг жарангдор овози эшитилди:

«Лолалар», диққат қилинг. Халқлар дўстлиги шоҳкўчасидан «Победа» автомашинаси ҳайдаб қочилган. Белгиларини маълум қиламан...

Машинамиз жойидан қўзғалади ва бирдан тезликни оширади. Аммо орадан бир неча минут ўтгач, диспетчер хотиржамлик билан машина ушланганлигини хабар қилади, машинани олиб қочган одам наркология экспертизасидан ўтказилгандан сўнг ўзи яшайдиган Киров райони ички ишлар бўлимига келтирилади.

...Автотранспорт воситаларини ҳайдаб қочганлиги, ҳайдовчи ҳужжатлари ва номер белгиларисиз машинани бошқарганлиги учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисидаги таклифларни қонун чиқарувчи органларга тақдим этиш Аҳмаджон Эркабоев дастуридаги бандлардан бири эди. Республика парламенти анча муддат қамоқ жазоси беришни, катта жарима солишни кўзда тутувчи қонун қабул қилди, лекин биздаги одатга кўра бу қонунни қўлланиш воситалари эътибордан четда қолди. Натижада қонун ҳужжатининг фойдаси сезилмаяпти.

Тошкент кўчалари бўйлаб сафаримиз давом этади.

Ҳужжатларни текшириш учун тўхтатилган «Волга» ГАЗ-24 машинасининг мотори ўғирлаб олинганлиги маълум бўлади. Бу хабардан ҳайратга тушган ҳайдовчи қариндошлариникига бориш ўрнига ўз машинасига йўловчи тарзида ўтириб ўзга томонга жўнашга мажбур бўлади. Шу пайтда яқинроқ жойга тўхтаган «Москвич» машинаси олдида қизиқ воқеа содир бўлади. «Адидас» фирмаси ишлаб чиқарган спорт костюмидаги бу олифта ҳайдовчидан спирт ҳиди анқирди. Лекин у гандираклагани йўқ, алкометрга пуфлашдан бош тортади ва ёш инспекторга «келишиш»ни таклиф этади. «Майли, кетдик, чойхонага, — инспектор тўсатдан рози бўлади. — Фақат машинани мен бошқараман».

— Бор экансизку, — деб хурсанд бўлади ҳайдовчи осонликча қутулаётганидан.

Орқа ўриндиққа яна бир милиционер ўтиради ва «Москвич» гуриллаб жўнаб кетади. Жамол Жалолович ҳайрон бўлиб турганимни кўриб тушунтирди:

— «Чойхонага бориш» ДАИ ходимлари тилида «экспертизага юбориш» дегани. Бундай бақувват йигитни кўндириш осон дейсизми. У ерда эса бутунлай бошқа жойга бориб қолганини кўргач жуда мулойим бўлиб қолади.

Яна бир соатдан сўнг ҳаракат деярли тўхтайди, биз эркин ҳаракат қилиб излашга ўтамиз. Тўсатдан машинада диспетчернинг ҳаяжонли овози янграйди:

— Оқ тусдаги «ноль олти» Энгельс кўчасидан айланма йўл томон катта тезликда кетаяпти...

Биз бу машинани қаерда қўлга туширишимиз мумкинлигини ўйлашимга улгурмай Дадажонов машина тезлигини соатига 140 километрга етказди. Бир неча минутдан сўнг биз ўша оқ машинани кўрдик. Яна бир неча дақиқадан сўнг автомобиль йўлга кўндаланг бўлиб тўхтади. Оқ рангдаги «ноль олти» эса орада бир метр қолганда тўхтади. Унда икки киши бор, иккаласи ҳам олдинги ўриндиқда ўтирибди. Улардан бири ички чўнтагига қўл солди, мен бирдан шу яқин жойда Чимкент йўлида юз берган ўша фожиани эсладим. Агар нотаниш ўқ отмоқчи бўлса, мен унинг рўпарасида турибман. Бирдан нотанишлар бараварига табассум қилишди, улардан бири жиноят қидирув бўлими ходими гувоҳномасини кўрсатиб, йигитлар чакки ишламаяпсизлар, дегандек бош бармоғини кўрсатди.

— Ўзимизникилар экан, — деб хабар қилди микрофонга Жамол Жалолович ва менга қараб қўшиб қўйди: агар сиз қарши бўлмасангиз бугунга етар?

Кўп йиллар давомида биринчи марта республика пойтахтида йўл-транспорти ҳодисалари уч ойлик маълумотларида «олув» белгиси қўйилмоқда. Ўтган йилга нисбатан бундай ҳодисалар анча камайди. Бошқа рақамлар ҳам чакки эмас: автомобиль инспекторлари йўлтўсарлик ва талончилик, давлат ва шахсий мулкни ўғирлаганлик учун ўнлаб одамларни ушладилар. Бундан атиги бир ой олдин бирорта ҳам бундай воқеа бўлмаган эди.

Дастурни амалга оширишнинг дастлабки натижалари ана шундай.

Яқинда ҳам Тошкент давлат автоинспекциясида бўш турган лавозимлар кўп эди. Ҳозир эса бу хизматга ўтиш учун қаттиқ танловга бардош беришга тўғри келади. Инспекторларнинг юзида ҳамиша уларга хос журъатсизлик қолмади, машинани бошқариб бораётган ҳар қандай барзанги ҳам уларни чўчита олмайди. Уларга қараб туриб, жиноятчилик унчалик қудратли эмаслигига ишонч ҳосил қиласан киши.

В. БИРЮКОВ,
«Труд» махсус мухбири.
ТОШКЕНТ.

(«Труд» газетасининг 1991 йил 1 август сонидан).

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Тошкент вилояти халқ таълими бошқармаси
12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ФЕРМЕР-ЧОРВАДОР (чорва молларига ветеринар ишлов бериш оператори, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва чорва фермаси механизатори мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР-АСАЛАРИЧИ (асаларичи, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва дурадгор мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР—ЎСИМЛИКШУНОС (мева-сабзавотчилик устаси, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади).

— ўқиш муддати 2—3,5 йил.

КЕНГ ИХТИСОСЛИ ТРАКТОРЧИ-МАШИНИСТ (кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 3 йил.**

АСАЛАРИЧИ — **ўқиш муддати 1 йил.**

ЧОРВА МОЛЛАРИГА ВЕТЕРИНАР ИШЛОВ БЕРИШ ОПЕРАТОРИ — **ўқиш муддати 1—3 йил.**

ҲУЖЖАТЛАР 14 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар 19 августдан бошлаб биологиядан имтиҳон топширадилар ва касб йўналиши бўйича суҳбатдан ўтадилар.

Билим юртига 9, 11-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

3—3,5 йиллик ўқишни тугатганларга ўрта маълумот ҳақида ҳужжат билан мутахассислиги тўғрисида диплом берилади. 2 йиллик фермер гуруҳларига Совет Армияси сафидан қайтган йигитлар қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳлари ўқувчиларга босқичма-босқич текширув натижаларига кўра ҳар курсдан сўнг мутахассислик бериб борилади.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳларининг ишлаб чиқариш практикаси Ватанимизнинг фермер хўжаликларида ва хорижий мамлакатларда ўтказилади.

Ўқиш муддати иш стажига киради.

Билим юрти замонавий бинога жойлашган, бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт секциялари ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат 3х4 см, 086/У формадаги медицина справкаси.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади ва фақат ўзбек тилида олиб борилади.

Ҳужжатлар соат 8.00 дан 16.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент вилояти, Оржоникидзе ноҳияси, Геофизика қўрғончаси, М. Горький метроси — Тузель автобусининг «Геофизика» бекати (21, 63, 73, 112-шаҳар автобусларининг охирги «1-Қорасув» даҳаси» бекати), телефон 64-31-34.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ МУҲАНДИСЛАРИ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ
1991 йилга
ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун қуйидаги ихтисослар бўйича
АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

қурилиш механикаси, СССР халқлари адабиёти, локомотивларни ишлатиш ва уларни таъмирлаш, механизмлар ва машиналар назарияси.

Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Имтиҳонлар 1991 йил 1 ноябрдан 10 декабргача ўтказилади.

Қабул шартлари — умумий асосларда.

Аспирантурага кириш учун зарур ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилсин: 700045, Тошкент шаҳри, Л—45, И. Одилхўжаев кўчаси, 132-хона. Телефонлар: 99-05-65, 99-04-87.

Ўзбекистон ССР халқ таълими вазирлиги
Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси
16-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚИЗЛАРНИ
1991—1992 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Сиз 10 ой, 2 йил ва 3 йил мобайнида тўқувчилик, ип йигирувчилик, калаваловчилик ва пилиловчилик мутахассислиги бўйича касб эгаси бўлишингиз мумкин. Ўқишга қабул қилинганларга ҳар ойда билим юрти томонидан 80 сўм (аъло баҳода ўқиётганлар 100 сўмгача) ва корхона томонидан 40 сўм миқдорида стипендия тўланади. Ўқувчиларнинг амалий дарслари вақтидаги иши ишбай ҳисобланади ва 100 фоиз миқдорида маош тўланади,ёки 250—300 сўм атрофида бўлади. 9-синфни битириб келган ўқувчилар давлат қарамоғида бўлиб, кийим-бош ва ҳар куни 3 маҳал бепул овқат билан таъминланадилар. Билим юрти ота-онасидан маҳрум бўлган болаларга қўшимча имтиёзлар беради ва уларни ўз қарамоғига олади.

Жумҳуриятимизнинг бошқа вилоятларидан келган ўқувчилар бепул ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкент шаҳрида турар-жой рўйхатидан ўтказиладилар.

Ўқувчиларга ўқиш даврида енгил куйлакларни бичиш ва тикиш мукаммал ўргатилади. Гувоҳнома билим юртини битирганлиги тўғрисидаги дипломга қўшиб берилади. Билим юртида ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Билим юрти Тошкент шаҳри ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси учун ишчилар тайёрлаб бериши сабабли ўқувчиларга шу корхонадаги ишчиларга яратилган ҳамма имтиёзлардан, спорт комплексидан, маданият саройидан, дам олиш масканларидан фойдаланиш имконияти яратилади.

Режаларни ошиғи билан бажараётган ишчиларнинг ойлиги 700—1000 сўмгача бўлиши мумкин.

1991 йилдан бошлаб корхона билим юртини аъло баҳолар билан битирган, амалий дарслар даврида юқори самарадорлик кўрсатган ўқувчиларга Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳига корхона ҳисобидан ўқишга йўлланма бера бошлади.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: раҳбар номига ариза, 3х4 см катталикда фотосурат, паспорт, меҳнат дафтарчаси, талабаларнинг соғлиги корхона тиббиёт бўлимида текширилади.

Маълумотлар олиш учун телефон: 55-44-85.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, А. Қодирий кўчаси, 34-уй (2, 30, 97, 57-автобусларнинг «А. Қодирий кўчаси» бекати; 14-троллейбуснинг «Полторацкий кўчаси» бекати).

ЖАМҒАРМА
БАНКИ
ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗ ВАҚТИНИ ҚАДРЛАЙДИГАНЛАР УЧУН:

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖАМҒАРМА БАНКИ

якка тартибда ва узоқ муддатли топшириққа кўра уй, газ, электр энергияси, телефон, болалар муассасасига, коммунал ва бошқа хизматларга тўлаш учун Сизнинг омонатдаги жамғармангиз ҳисобидан кўрсатилган суммани олиш йўли билан

НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШНИ АМАЛГА ОШИРАДИ

Топшириқ варақаларини расмийлаштириш учун зарур бланкаларни Ўзбекистон ССР Жамғарма банкининг исталган бўлимидан олишингиз мумкин.

НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБЛАР — ҲОЗИРГИ ЗАМОН КИШИСИНИНГ ИШ УСЛУБИДИР!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖАМҒАРМА БАНКИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлигининг
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ
1991 йил учун
фармацевтик кимё ва фармакогнозия, дорилар технологияси ва фармацевтика ишини ташкил қилиш ихтисослари бўйича
КУНДУЗГИ АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳужжатлар — 1991 йил 15 сентябргача қабул қилинади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, 15-алоқа бўлими, Ойбек тор кўчаси, 45-уй

«Совет Ўзбекистони» рўзномаси жамоаси рўзноманинг Сурхондарё вилояти бўйича собиқ мухбири, «Ленин байроғи» вилоят рўзномасининг муҳаррири

Норқул ХАЙИТҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига, қариндош-уруғларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТЎХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХЎЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

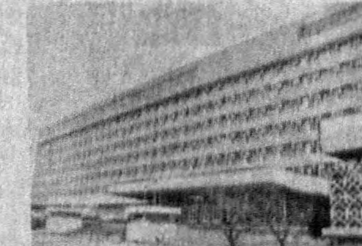

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-15-20, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика—33-20-36, 33-12-56, 32-54-35,32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5811.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди—20.30.
№ 148.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП. Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ●

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12